

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Procuror general pe lângă Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decenul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Buzeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Maria Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Ștețcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat, Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. In anul al noulea de <i>Trai. Alexandrescu</i>
Pro Decenul Baroului
Ifov	comunei și a stab. publice . . . de <i>dr. Vasile Stan</i>
avocat din Cluj
<i>T. Vior</i>
2. 1 Ianuarie 1929 de <i>I. Mănescu</i>
Președinte la Curtea
de Apel Cluj	5. Funcționarii grefelor judecătorești de
3. Competința în materie de asigurare de	6. Rezumate de jurisprudențe stabilite
de instanțele judecătorești din Ardeal
și Curtea de Casație
4. Execuțiile contra statului, județului,	7. Judecătorul minorilor infractori. Re-
cenzie de <i>G. P. Docan</i>
Pr. Trib. Buzău

BCU Cluj-Napoca

BCPER201704140

Biblioteca Universitatii

EXC

Sibiu

11.180

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei

77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOȘAN-

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

Secția de
cereale - Secția
de coloniale - Fab-
rică de surrogat de cafea
„Centrala” - Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de operațiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobilă, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

279081

P 118

Tabla de materii - Anul VIII, 1928

Legi publicate

Legi publicate

- Amnistia faptelor comise în timpul războiului II/19.
Amnistia delictelor silvice. M. Of. No. 24/1928. V/75.
Acte de stare civilă, lege M. Of. 44/928, V/75; VIII/101.
Aplicarea sistemului metric de măsuri și greutăți, lege VIII—IX/116.
Organizarea judecătorească, lege de modificare a unor articole VI/85.
Regulament pentru examenul de magistrați și alegerea locurilor în baza examenului XV/210.
Cifrele latine indică numărul revistei, cele arabe numărul paginii

Doctrină

Articole și monografii

A

- Alexandrescu Traian. Tot înainte I. 4.
Apostol Od. Dr. Medicul în fața justiției XI. 155.
Ardealul Juridic. Păngiricul Profesorului V. Dimitriu XVI. 223.
Ardealul Juridic. Comemorarea realipirei Dobrogei XIX—XX/251.
Ardealul Juridic. 1 Decembrie 1928 XXI/XXII 279.
Ardealul Juridic. Corneliu Botez VIII/IX 115.

B

- Broșteanu Traian. Influența deprecierii monetare asupra calificării infracțiunilor și gradării pedepselor VI. 83.
Bonteanu Gh. Art. 71 din legea Curtei de Casație. Suspendarea execuției hotărârilor care prevăd condamnări banești XIX/XX. 260.

D

- Dimitriu Victor consilier. 1 Ianuarie 1928 I. 1.
Dimitriu Victor consilier. Legea amnistiei notă II. 19.
Dimitriu Victor consilier. Observări asupra legii de modificarea unor articole din legea de organizare judecătorească VI. 89.
Dimitriu Victor consilier. Codul Penal român unificat XI. 151.
Diverse. Introducerea legislației române în Basarabia VII. 111.
Diverse. Mișcare în magistratură Co-

- misia Timbrului XI. 163.
Diverse. Examenul magistraților, Regulamentul Bancar, Român, deciziuni XV. 219.
Diverse. Extracte de publicațiuni de licitație XIX. 235.
Diverse. Discursul T. Alexandrescu la mormântul lui C. Botez. XIX/XX. 275.
Diverse. Publicații de licitație XXI—XXII 293.

G

- Ghițescu Teodor. Pentru românizarea și extinderea cf. în tot cuprinsul României, IV. 51.

H

- Hamangiu C., consilier Casație. Discurs la moartea lui C. Botez VIII—IX/128.
Hubian N. Dr., avocat. Un magistrat XVI/228.

L

- Laday Ștefan. Chestiunea substituțiunii fideicomisare XIX—XX/263.
Laday Ștefan. Succesiunile ab intestat și legile fiscale XXI—XXII/287.
Leon G. N. Dr. profesor. Profesorul Dimitriu XVI/224.

N

- Necșești Al. P., avocat. Discurs la moartea lui C. Botez VIII—IX/129.
Niculescu Oskar. Primpreședinte la C. de Casație. Activitatea Curții de Casație pe 1927 III/35.

P

- Pastia V. Corneliu Botez VIII—IX/115.
Piericeanu I. Gr. Discurs la moartea lui C. Botez VIII—IX/130.
Purdilă I. V. Judecătorii cu titlul de Consilieri de Curte de Apel XII/169.
Purdilă I. V. Gradul și stagiul judecătorilor Consilieri este de ordine constituțională XVI/229.
Purdilă I. V. Salarizarea judecătorilor Consilieri XIX—XX/285.
Pop Romul, Dr. avocat. Notă XVII—XVIII/248.
Popov Adonis. Competența în materie de asigurare XXI—XXII/280.

R

- Rătescu Constantin. Consilier Casație. Pentru a bună administrare a justiției XIII—XIV/202.
R. d. Modificarea unor articole din legea de organizare judecătorească III/41.
Rebreanu Emil. Neajunsurile metodice

- ale legii de procedură penală I/5; II/23; IV/53; V/69.
Rebreanu Emil. Arta legiuirii XII/172.

S

- Stan Vasile, avocat. Accidente de cfr. X/135.

Ș

- Ștefănescu D. În domeniul arid al legii accelerării judecăților II/21.
Ștefănescu D. Notă XVII—XVIII/246.

T

- Tănăsescu I. T. consilier. Alcătuirea complexului de judecată la C. Apel conf. legii de organizare judecătorească modificată în 1928 cu notă de V. D. M. XIII—XIV/183.

- Tănăsescu I. T., consilier. Dreptul de citare directă al vătămatului și M. Public. Modul de urmărire și judecată a ofițerilor de poliție judiciară, judecătorilor de instrucție și celorlanți magistrați în Ardeal și Bucovina No. XVI/224. No. XVII—XVIII 239.

- Tigoianu Dumitru, magistrat. Posesia naturală și tabulară XII/167.

- Tigoianu Dumitru, magistrat. Ipoteca execuțională prevăzută de par. 135, 136 legea LX:1881. Caracterul ei juridic. Aplicarea legii timbrului XV/207.

- Tolciu Ioachim, avocat. Veniturile Statului și instituțiunea cf. V/67.

- Z. Zaharia D. C. Legea căsătoriei ofițerilor și aplicarea ei în Ardeal II/23.

Jurisprudențe

A

- Accelerarea judecăților, aplicarea ei cărților de judecată IV/62.
Accelerarea judecăților. Termen apel expediat prin poștă Cas. III, VIII—IX/121.
Accelerarea judecăților. Apel contră unei cărți de judecată nemotivat, Cas. I, X/144.
Accelerarea judecăților: Apel odată cu fondul, Cas. III, XI/160.
Accident de muncă, VII/105.
Act sub semnătură privată, conf. par. 317 Pr. civ. Valabilitatea lui XIII—XIV/195.
Acte de comerț. Cumpărare de lemne pentru revindere, Cas. III, XXI—XXII/292.

Acte noi depuse în recurs la Casație cu notă de Eugen Petit. Cas. III, XXI—XXII/290.

Administrarea, asigurarea și valorizarea averii succesoriale IV/57.

Amnistie, invocarea ei prima oară în contestație VI/93.

Arendare, Clausă comisorie expresă III/42.

Arbitri hotărîre, obligativitatea ei de a fi formulată în limba țării, Cas. III, XII/179.

Arbitri, judecătoreie a Soc. „Lloyd“, Timișoara, Competență, Convenție Cas III, XVI/233.

Apel netimbrat, recurs contra încheierii prin care a fost anulat C. Ap. Br. XVI/232.

Asediu, III/46.

Arbitrală, cameră a Soc. „Lloyd“, Timișoara, hotărîrea VI/91.

Autorizație, cerută de legea XXII: 1886 prin Art. 116. Trib. Târnava-Mare XVII—XVIII/249.

Ascultarea părții sub jurământ este mijloc de probă supus aprecierii judecătorești, iar jurământul convențional este un mijloc de tranzație care scapă de sub aprecierea instanței C. Ap. Cluj XIII—XIV/198.

Avocat, dovada calității de mandatar VIII—IX/121.

Avocat, lege dacă funcționarul ultragiat de un avocat în sala de ședință se poate adresa direct instanței de drept comun, Cas. II, X/146.

Avocat, onorariu, fixare, Cas. I, XIII—XIV/201.

B.

Bancă, cerere de chemare în judecată a unui particular pentru subscriere la împrumutul de războiu A. Ungar prin ea Jud. Deta X/140.

Bilanș, obligațiunile împrumutului de războiu A. Ungar. Valoarea lor de circulație I/14.

C.

Cautio iudicorum solvi. Cas. III, XIII—XIV/199.

Cambie în alb. Valabilitatea Cas. III, XVI/234.

Cambie. Locul emisiunii și al plății. Cas. III, XIX—XX/271.

Cambie în alb. Efecte. Validitate. Cas. III, XI/162.

Cambie semnare în alb. Recunoaștere Cas. III, XI/162.

Cambie legea din Ardeal. Cesionar al ei terț de bună credință Cas. III, XI/163.

Cambie dată drept plată pentru achitarea arvunei III/44.

Cambie acțiunea terțiului posesor de bună credință V/60.

Cambie, protestul notarului public în zi de sărbătoare V/61 și VII/108.

Cambie, acoperire, semnare în alb VII/108.

Calomnioasă denunțare. Natura infracțiunii C. Ap. Brașov X/142.

Calomnie prin presă. Dacă partea civilă un funcționar public, poate face apel contra hotărîrii prin care s'a achitat inculpatul de acest delict. Cas. II, X/146.

Casa muncii, lege din vechiul regat,

nu este extinsă în Ardeal. Responsabilitatea cfr. Cas. I, XII/176.

Casație, legea Curței din 1925. Art. 79. Cas. II, XXI—XXII/290

Caștune. Convenție cu Austria. Cas. III, XI/159.

Caz fortuit, risc. Suportarea pagubei când transferul nu e făcut de proprietar VII/106.

C. F. R. Funcționari. Transferare, dacă pot invoca statutul funcționarilor. Cas. III, XI/163.

C. F. R. Transport. Daune. Curtea de Apel Brașov XI/176.

C. F. R. Infracțiuni neintenționate. II/30.

C. F. R. Responsabilitate. Stabilirea ei pe baza legilor locale III/46.

C. F. R. Dispozițiile legii XVIII: 1874 nu sunt abrogate VI/93.

C. F. R. legea XVIII:1874: Acțiune în daune, prescripție VI/93.

Cărți Funduare. Condiții cerute pentru prenotarea proceselor Cas. I, XVI/234.

Comision. Comitent VII/110.

Comerciant, pretenții consemnate în registru contra altui comerciant, domiciliat în altă parte. Unde pot fi reclamate. Cas. III, VIII—IX/121.

Comerciant, competență. Conflict de jurisdicție. Trib. Târnava-Mare XIII—XIV/196.

Competența judecătorilor de ocoale cu privire la predarea imobilelor cedate în folosință fără raport de închiriere. Cas. I, XIII—XIV/199.

Competență aleasă pe baza unui act încheiat conf. § 317 Pr. civ. Cas. III, XVI/233.

Competența Curței de Casație, recurs. Hotărîrile arbitrilor pr. an. Cas. III, VIII—IX/126.

Competență. Plutonier, seducere VI/92.

Competența C. Apel și Casație. Determinare după val. litigiului III/45.

Cheltuieli de judecată. Inadmisibilitatea recursului în Casație I/13.

Chiril, reculsul făcut contra unei sentințe date pe baza Art. 46, l. chiriilor IV/61.

Concordat forțat afară de faliment. Cas. III, XI/160.

Concordat forțat. Inspector de avere. Cheltuieli și onorar. Cas. III, VIII—IX/120.

Conexare dijungere. Rezoluțiunile date în timpul procesului nu pot fi atacate cu recurs direct. Cas. I, X/146.

Conexare dijungere, dacă hotărîrile în aceste materii sunt susceptibile de recurs. Cas. I, VIII—IX/124.

Condamnațiuni date de autoritățile administrative pe baza unei legi speciale, nu sunt acte administrative de autoritate, ci acte de jurisdicțiune cu caracter penal I/11.

Conjugal, cerere de restabilirea vieții V/57.

Conglăsuitoare hotărîri recurs inadmisibil VI/93.

Contencios Administrativ. Cerere refuz de a răspunde (art. 1 l. Contenciosului) cu notă. Cas. III VIII—IX/127.

Contencios Administrativ, acțiune avocate refuz de înscriere în barou. C. Ap. Br. cu notă de I. Cernăteanu X/137.

Contencios administrativ. Refuzul unei administrații de a plăti salariul funcționarului. Cas. III, XI/160.

Contencios Administrativ. Când particularii pot uza de această cale. Cas. III, XI/161.

Contencios Administrativ. Lot de pământ. Refuzul autorității administrative de al accorda. Cas. III, XII/179.

Contencios Administrativ. Legea poliției și Siguranței Statului. Statutul funcționarilor Publici C. Ap. Cluj. XIII—XIV/189.

Contencios Administrativ. Funcționar public. Termen. Nepublicarea în M. Of. a actului de înlocuire. Cas. III, XVII—XVIII/254.

Contencios Administrativ. Daune Cominatorii. Cas. III, XVII—XVIII/255.

Contencios Administrativ. Act administrativ de autoritate. Cas. III, XIX—XX/272.

Contencios Administrativ. Funcționar public. Demisionare. Nepublicarea decretului în M. Of. Cas. III, XIX—XX/273.

Contencios Administrativ. Concesiune de transport. Acordare intuitu personae. Cas. III, XIX—XX/273. vezi și XXI—XXII/292.

Contract perfect sau pactum de contrahendo. Curtea de Apel Timiș. XIII—XIV/197.

Contract, novațiune VII/110.

Contract de vindere-cumpărare. Neexecutare, daune funcționar public, turpis-cauza. C. Ap. Br. XII/176.

Contract de vânzare-cumpărare. Incapacitate neconstată conf. §§ 28 și 33 L. T. cu notă de V. M. D. XV/213.

Contribuțiuni directe. Scutiri, impozit global, neconstituționalitate I/12. vezi și fiscal recurs II/31.

Contribuțiuni directe. Recurs. Competență. Deciziile Comisiilor de Apel VI/94.

Contribuțiuni directe. Interpretarea Art. 17, p. 1 al. a C. Apel Cluj, cu notă X/141.

Contestație, recurs, procedură rău îndeplinită. Cas. III, XIX—XX/274.

Convenție specială a părților I/10.

Convenție ilicită II/28 și V/73.

Convenție. Constatarea ei prin act scris. Cas. I, XVII—XVIII/252.

Convenție sinalagmatică. Neîndeplinirea ei de una din părți. Cas. I, XXI—XXII/290.

Copil natural. Paternitate. Cas. I, XII/177.

Copii naturali. Succesiune în averea tatălui V/74.

Coproprietari. Imposibilitate de prescriere II/30.

Crima de incendiu. Intenție, cu notă de V. M. D. C. Ap. Cluj XIII—XIV/192.

Curtea de Apel. Membrii. Lipsă, completecare. Cas. III VIII—IX/127.

D.

Daune. Acțiune în despăgubire contra

celor ce le-au cauzat. Trib. Târnava Mare și Curtea Apel. Br. cu notă de Ștefan Lăday II/25.

Dilatorie excepție V/70.

Dilatorie excepție dacă trebuie fixată desbatere orală. Cas. I. XI/160.

Disciplinare comisiil. Recurs în casare inadmisibil. Cas. III VI/93.

Disciplinare comisiil. Recurs în casare inadmisibil. Cas. S. U. XVII—XVIII 253.

Disciplinare comisiil, hotărârile sunt definitive și nesusceptibile de recurs în Casație. Cas. I, I/11.

Disciplinare comisiil, idem, Cas. III, XI/162.

Disciplinare comisiil, vezi Funcționar Cas. III, I/12.

Director de liceu Ardeal. Inamovibilitate. C. Ap. Timiș. cu notă VIII—IX/128.

Diurne Parlamentare. Contencios Administrativ Cas. III, XIX—XX/268.

Divergență. Complectarea Tribunalului V/74.

Divorț. Ultimul domiciliu al soților în străinătate. Cas. II, VII/108.

Divorț. Pensie alimentară. Dacă poate fi cerută de soțul vinovat Cas. II, XI/158.

Divorț. Părăsirea domiciliului fără just motiv. Cine poate cere desfacerea căsătoriei Cas. II, XI/158.

Divorț. Motive. Incetarea lor. Proces nou. Dacă motivele vechi trebuiesc avute în vedere Cas. II, XI/159.

Divorț. Apel legea acc. judecăților, dacă are aplicație Cas. II, XIX—XX/271.

Domiciliu, violare II/29.

Donatio mortis causa. Deosebire de cea inter vivos III/44.

Donatio, făcută femeii, de bărbat, sub condiția perfectării în caz de căsătorie V/73.

Donație între soți. Acțiune în anularea ei prin pronunțarea divorțului în favoarea donatorului. Trib. Trei Scaune V/74.

Donație, făcută de părinți copiilor, cu obligația impusă unuia de a plăti în bani, partea celui alt. Deprecierea monedei. Trib. Sibiu VIII—IX 119.

Donație. Forma acceptării și când trebuie comunicată donatorului C. Ap. Tg.-Mureș XI/158.

Donație. Acțiune pentru plata unei sumi corespunzătoare cu partea venită din averea părintească. Tribunalul Sibiu XXI—XXII/289.

Dota și valabilitatea ordonanței No. 4420/1918. Trib. Târnava Mare XIX—XX/266.

E.

Escindere, Cas. II, VIII—IX/120.

Executarea hotărârilor definitive față de autoritățile administrative III/42.

Executori testamentari, dreptul la onorar VII/109.

Executori testamentari, dreptul la onorar, dacă poate fi fixat de instanța lăsământară Cas. I, VIII—IX/127.

Expropriere (Ardeal). Fixarea prețului. Maximum I/14.

Execuție de asigurare, cerută în baza unei sentințe penale și ordonată de instanța civilă. Când poate avea loc. C. Ap. Br. XI/158.

Execuție, imobil ipotecat în parte în baza legii agrare. Cas. II, XII/178.

F.

Fiscal recurs. Curtea de Apel II/31.

Fiscal, vezi și Contribuții directe Cas. S. U. I/12.

Fiscal, infracțiune III/45.

Funcționar. Reprimirea în serviciu în urma achitării de faptul penal imputat I/12.

Idem VI/94.

Funcționar numit de Consiliul Dirigent III/47.

Funcționar public stabil, punerea lui disponibilitate pentru necunoașterea limbei oficiale. C. Ap. Timiș XV/219.

Funcționar nestabil. Înaintea lui în grad stabil implică și confirmarea stabilității Cas. III. XVII—XVIII/254

Funcționar public, judecător, înlocuire Cas. III, XIX—XX/270.

Funcționari judecătorești. Spor XIX—XX/274.

Furt comis de un elev din internat III/46.

G.

Garanție, acțiune cu privire la imobile VII/108.

H.

Hotărâri pregătitoare. Apel expertiză cu notă VIII—IX/126.

Hotărârea, statuind asupra capacității părților de a figura în instanță este o hotărâre premergătoare nesusceptibilă de recurs separat Cas. III. — VII/109.

I.

Imobile prin destinație VII/105.

Imobil înstrăinare la doi cumpărători VII/108.

Imobile. Contracte purtând asupra lor. Dacă sunt operațiuni comerciale Cas. III, XI/159.

Impărțirea în natură a caselor cu notă de Ștefan Lăday IV/55.

Impăcarea părților. Omiterea instanțelor de fond a încerca împăciuirea VI/94.

Imprumut de războiu A. Ungar. Plata lui n'a căzut în sarcina statelor succesoriale Cas. III, XVII—XVIII/253.

Inchiriere. Contract expirat. Cum se face predarea imobilului închiriat Cas. I, XII/179.

Indiviziune, ieșire II/28.

Infracțiuni comise în 1918. Amnistierea lor Cas. I, X/146.

Infracțiune, dacă există în cazul ascunderii mobilelor sechestrate. Tribunalul Turda XXI—XXI/289..

Inginer, reclamațiile derivând din contractul de locație de serviciu se judecă de instanțele ordinare nu de cele industriale.

Instructive, investirea judecătorului conf. § 325 Prp. cu notă rd. IV/58.

Instrucție, ordonarea ei de Tribunal. Trib. Turda XVII—XVIII/250.

Instrăinări imobiliare ord. 4420/1918 III/45.

Instrăinări între soți sau locatari

III/46.

Infreținere. Coobligăți. Neîmplinirea din partea unora și împlinirea integrală a obligației de un coobligat cu notă de Grigore Ionescu, Trib. Caraș XIII—XIV/186.

Interpretarea Art. 71 l. C. Casație. C. Ap. Oradea XVII—XVIII/247.

Investirea instanței. Obligativitatea de a judeca Art. 529 al II Pr. civ. ungară IV/62.

J.

Jurământ supletoriu, lăsat la aprecierea instanței Cas. I, XIII—XIV/199.

L.

Lezuni corporale, delict, recurs ne-timbrat, cu notă red. VII/106.

Lichidare. Bunuri inamice. Instanțe de judecată Cas. III, XIX—XX/269.

Licitație, recurs contra ordonării licitației și evaluării Cas. II, X/142.

M.

Mandat de plată IV/57.

Magistrat, transferare VII/108.

Magistrat. Punere în disponibilitate Cas. III, XIX—XX/269.

Medicii Casei Cercuale nu sunt funcționari publici, deci nu se bucură de beneficiul prelungirii contractelor de închiriere, Trib. Lugoj XII/173.

Minori, înstrăinarea averii III/45.

Mine, impuneri fiscale Cas. II, XIX—XX/272.

Motivarea hotărârilor. Obligativitatea instanței X/147.

Mobile, sechestrarea necondiționată Cas. I, XI/159.

Mobile predate în păstrare părâtului de primăria comunală, până ce reclamantul își dovedește proprietatea. Pieirea unui mobil din cauză de forță majoră. Nerăspunderea părâtului. Jud. rurală Timiș XIII—XIV/185.

Moștenire. Acțiune în stabilirea dreptului Cas. I, XXI—XXII/290.

N.

Neconstituționalitate. Când poate fi ridicată Cas. S. U. XI/159.

Notar public, numire. Aprecierea meritelor Cas. III, VIII—IX/124.

Notar public. Concursul și avizul baroului notarilor publici Cas. III, XVII—XVIII/251. vezi și XIX—XX/271.

O.

Opoziția Procurorului General. Formalități III/47.

Omiterea termenului de infățișare Cas. I, XIX—XX/274.

Onorar de avocat. Apel sau recurs conf. l. acc. sau avocațiale cu notă Trib. Ciuc XVII—XVIII/245.

P.

Penal recurs. Unde se declară Cas. II, XVII—XVIII/252.

Penal apel, contra încheerilor odată cu fondul C. Ap. Cluj XVII—XVIII 251.

Pensiune alimentară VII/108.

Plată fixată în monedă ce nu este în circulație acolo unde se efectuează III/47

Plată stipulată în coroane VII/109.
Preemfiune, drept acordat casei centrale prin Art. 47 al. 8 reg. legei agrare în c. termen trebuie exercitat Cas. I, XVI/233.
Prenotarea procesului în cf. pentru validarea sau invalidarea testamentului VII/105.
Preoți. Calitatea lor de funcționari publici. Aplicarea Statutului, Cas. III XI/160.
Pesăsie. Tulburare. Dacă chiriașul are acțiune C. Ap. Cluj XVI/232.
Prescripția pedepsei pentru delict are efect în materia crimelor corecționalizate, iar nu și prescripția acțiunii publice, care este cea prevăzută de lege Cas. II, X/144.
Prestațiuni periodice. Rectificarea cuantumului față de noile circumstanțe ivite Cas. I, XVII—XVIII/252.
Proba supremă. Cunoștința oficială a judecătorului Cas. III, XIII—XIV/199.
Probe, respingerea lor de Casație, invocate prima oară în revizuire IV/63.
Propagandă pentru provocarea urei între Ardeleni și Regățeni, C. Ap. Oradia, XIII—XIV/200.
R.
Rechiziții, actele prin care se dispun, dacă pot fi atacate în contencios Cas. III, XIX—XX/271.
Rechiziții, act de guvernământ sau administrativ. Contencios II/30.
Rechizițiuni, imobil deținut pe baza acestei măsuri Cas. III, XIX—XX/272.
Récurs, judecarea lui în lipsa recurentului VII/107.
Recurs, drept de ordin constituțional. Dacă Art. 103 din Constituție vizează și hotărârile date de instanțele de instrucție represivă Cas. II, VIII—IX/121.
Recurs inadmisibil, când hotărârea poate fi reformată pe altă cale Cas. I, X/146.
Recurs, renunțare, drept Cas. III, XI/163.
Registre comerciale. Prezentarea lor la viză I/13.
Reinoire. Suspendarea execuției III/42.
Repoziție sumară. Condițiuni. Jud. rur. Timiș VIII—IX/118.
Repoziție sumară. Condițiuni de admitere Cas. I, XIII—XIV/200.
Repoziție sumară, acțiune. Judec. rurală Timișoara cu notă XXI—XXII/288.
Responsabilitatea magistraților conf. legei VIII :1871, în vigoare în Transilvania I/12.
Revendicare. Intabulare I/13.
Revendicare, declarație sub semnătura privată prin punere de deget IV/59.
Revendicarea dreptului de proprietate a unui loc de mormânt din cimitirul bisericeii, bazat pe moștenire. Inadmisibilitatea acțiunii între frați Jud. Zărnești XV/218.
Revizuirea, probe noi VI/94.
Revizuirea hotărârilor. Inadmisibilitate I/13.
Reviziune, cereri introduse după punerea în aplicare a legii din 1925, Cas. I VIII—IX/101

Revizuire, vânzare, Preț, fixarea lui. Neplata. Chestie de fapt Cas. I, XI/159.
Revizuire cerere. Valoarea litigiului până la 10.000 lei inclusiv. C. Ap. Br. XII/176.
Revizuire cerere, termenul în care pot fi privite ca recurs Cas. III, XII/177.
Revizuire, normele de introducere a cererilor date în competența C. de Apel din Ardeal Br. C. Ap. XVI/232.
Revizuire, Curtea de Casație Cas. III, XIX—XX/271.
Retroactivitate (Art. 5 C. Civ.). Aplicație în timp Cas. II, XIX—XX/271.
S.
Sechestrul penal, dacă a fost desființat prin Art. 320 l. org. judecătorească IV/61.
Sechestrul forțat VII/107.
Sechestrul curator, execuție VII/107.
Sechestrul, revendicarea de un terțiu a obiectelor, Cas. II, VIII—IX/120.
Silvic, contravenție, forma redactării proces verbal. Fals. I/12.
Silvic, idem, cu notă de V. M. D. XII/175.
Silvic idem VI/92.
Silvic, delict în care pedeapsa e numai amendă cu nota ed. VII/106.
Silvic proprietate imobiliară VII/107.
Silvic. Dacă jandarmii pot constata delictul, Cas. II, XVII—XVIII/252.
Spionaj, legea din 1913. Infractione comisă de un militar în complicitate cu un civil pe teritoriul Transilvaniei I/8.
Speculă. Pr. verbal de constatare Cas. II, VIII—IX/123.
Solidaritate cerută de Art. 41 l. avocaților. Trib. Târnava Mare XVII—XVIII/249.
Substituțiuni, de câte feluri sunt. Condițiuni cerute pentru fiecare. Deosebiri. Cas. I, X/143. XIII—XIV/201.
Substituțiuni, de câte feluri sunt. XVI 234.
Sucesiune. Lichidarea lor. Aplicație în cazul concurenței eredului liniar cu legatari particulari, Cas. I, XXI—XXII/290.
Suspendarea proceselor civile din cauza altor procese care condiționează soluțiunea din procesul a cărui suspendare se cere, Cas. XIII—XIV/201.
Suveranitatea națională. Puterea de jurisdicție a instanțelor judecătorești ale unei țări Cas. S. U. VIII—IX/121.
Tardiv recurs. Proba comunicării sau necomunicării deciziei atacate Cas. III, VIII—IX/124.
Testament. Valabilitatea lui făcut de un minor de 13½ ani III/43.
Testament verbal, condițiuni. Cas. I, XIII—XIV/200.
Testament verbal, condițiuni. Cas. I, XVII—XVIII/252.
Testament verbal, privilegiat. Condițiuni de valabilitate Cas. I, XVI/233.
Termen de recurs, contra încheierii îndelungi instructor. Cas. II, X/146.

Timbru lege, dacă Art. 15, § 1, se aplică și la prenotările de ipotecă. Trib. Lugoj XI/141.
Timbru lege, aplicarea lui în penal cu nota, C. Ap. Cluj XI/156.
Transcrierea transmisiunilor imobiliare în cf. Cas. I, XIII—XIV/201.
Tutelă, împrumut acordat. Apeluș serviciului contencios regional Cluj II/29.
Tutelă, executarea hotărârei Curții de Apel dată în prima instanță de secdrie VII/104.
U.
Ultraj, delict comis înainte de 8. XII. 1927 în Ardeal C. Ap. Cluj VIII—IX/117.
Uzfruct, competența instanțelor VI/94.
Uzfruct neîntăbulat și arendat de curatorul de sechestrul C. Ap. Timiș. XIII—XIV/198.
V.
Valoare, fixarea substratului procesului III/44.
Valoare minimă. Cale de atac. Patronat, Cas. I, XI/162.
Valoarea litigiului sub 50.000. Recurs VI/92.
Vamă, lege, anularea pr. verbal din lipsă de formă IV/59.
Vamală, contrabandă. Art. 221 și 222 legea vămilor. Constituirea greșită a Tribunalului XVII—XVIII/250.
Vânatul rănit aparține celui care l-a prins, mai ales când fapta s'a întâmplat pe proprietatea sa. Judecăt. Deta XII/175.
Vânzare, intabulare. Casa Centrală a improprietărilor. Cas. I, XI/158.
Vânzare de Adm. Financiară a imobilului unui percepător defraudator de la Stat, Trib. Târnava Mare XV/218.
Vânzare imobiliară. Ord. 4420/1918. Dacă se aplică și la partaj, Cas. I, XVI/233.
Vânzare până la 10 jughere. Dispozițiunile ordinului 1149/1919, apără numai interesele Statului, Cas. I, XVI/234.
Vânzare contract. Obligație de plată. Lemne. Negociere ilicită, Cas. III, XIX—XX/270.
Vătămatal și exercitiul acțiunii publice prin plângerea directă, cu notă de V. M. D. C. Ap. Cluj XIX—XX/267.
Z.
Zestre, acțiune pentru restituirea unei sumi de bani dați ca acompt pe o chitanță a părâtului de reclamantă pe când ereau logodiți. Neadmisibilitate. Trib. Sibiu XV/218.
Zestre. Nu există în ținuturile maghiare obligație de întreținere, Cas. I, XXI—XXII/291.
Ziar ce apare în București. Infractione la legea presei din Ardeal, C. Apel Cluj XXI—XXIII/292.

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei	pe 1 an
•	Advocați	500 Lei	pe 1 an
•	Magistrați	400 Lei	pe 1 an
•	Un număr simplu	30 Lei	
•	Un număr dublu	35 Lei	
•	Un număr vechi	40 Lei	

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Strada Inlu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 630

In anul al noulea

În drumul, ce facem, fie către o țintă geografică, fie către țintele ideale, pe cari suntem obligați a le urmări, ca o justificare a existenței noastre, nimic nu este mai plăcut și mai reconfortant, ca oprirea sau popasul, care ne îngăduie să privim drumul străbătut și să scrutăm zarea largă și nedefinită, care o să ne înghită pașii.

Din nefericire, însă, plăcerea aceasta este foarte rară, și atât de scurtă, pentru promotorii și animatorii muncii și inițiativelor consacrate folosului general.

Trăind într'o vecinică încordare, obligați a fi totdeauna la datorie, robi apăsăți de servitutea nobilă a muncii utile celor mulți, este atât de greu să mai găsim răgazul trebuitor, ca, odihnindu-ne o clipă spiritul, să putem îmbrășișă perspectiva trecutului și să chibzuim asupra activității viitorului.

Popasul muncitorilor intelectuali și regăsirea lor cu ei însuși se produc, în mod tradițional, cu prilejul începerei fiecăruia dintre anii, cari vin, aducând pe aripele lor speranța, și cari pleacă lăsând ruinele decepțiilor și chinul îndoielei.

Respectând un obicei statornic al acestei publicațiuni, în relațiunile ei cu cititorii, vom privi o clipă trecul și vom căuta să îmbrășișăm, atât cât este îngăduit minței noastre, relative, viitorul.

Am asistat, și în cursul anului trecut, la încercările neizbutite, încă, de a se face un început serios de realizare în opera, atât de dorită și atât de necesară a unificării legislative.

Trebuie să recunoaștem că activitatea laudabilă a Consiliului legislativ îndreptățește cele mai bune speranțe.

Reforma codului penal unificat era pe

punctul să devină o realitate imediată, dacă schimbările politice, intervenite în ultimul timp, nu ar fi întrerupt puțin continuitatea activității parlamentare.

Suntem convinși că actualul ministru de justiție, pe care îl știm că este pătruns de însemnătatea fundamentală a unificării, va face ca această întârziere să fie de foarte scurtă durată și va reuși să realizeze unificarea în complexul ei.

Avem, însă, de făcut o observațiune. Unificarea nu va putea fi atât de curând tradusă în fapt, dacă textul și alcătuirea proiectelor respective vor fi supuse prea mult examinării nenumăratelor comisii, a căror activitate, pretențioasă, incoherentă și nu îndeajuns de pregătită, încurcă și întârzie prea mult opera.

Facem această observațiune pentru cuvântul că noi suferim de pletora competențelor incompetente.

De ce să ne ascundem după deget, și să nu recunoaștem cu toate sinceritatea că nimbul științific, al unora, nu este decât chestiune de influență politică, de îndrăzneală și de vorbărie?

Anul ce a expirat ne-a arătat că toată munca Consiliului legislativ, bună voința miniștrilor și a românilor conștienți, nu sunt suficiente pentru grăbirea unificării.

În mod injust, lumea a dobândit convingerea că se bate apa în piua, ca și când s'ar urmări răspândirea și consolidarea credinței generale, că unificarea legislativă este un vis intangibil, în afară de posibilitățile noastre politice și intelectuale.

O fatalitate mai mult pândește, din umbră, această operă. Rândul oamenilor autorizați să lucreze la realizarea ei începe a se rări.

Acum câteva luni, am pierdut dintre noi

pe doi din oamenii în cari unificarea putea găsi doi factori de muncă metodică și fecundă.

Vorbim de profesorul universitar Vasile Dimitriu și de consilierul Inaltei Curți de Casație, Corneliu Botez, ambii colaboratori ai revistei noastre.

Amintirea numelui lor nu poate fi făcută decât înconjurând-o de un adânc și pios omagiu.

Dacă opera unificării a întârziat, nu este însă mai puțin adevărat că, în lipsa unei opere legislative cu caracter general, obligator și armonizant, unificarea a primit, în parte, un început de executare, prin intronarea unei concepțiuni uniforme a modului de a se distribui și administra justiția, prin înlăturarea empirizmului judiciar, ce are la baza lui cultul exclusiv al stărei faptice și prin reabilitarea noțiunii teoretice, ca element necesar pentru justificarea etică și juridică a soluțiilor.

Din acest punct de vedere, rolul *Ardealului Juridic*, a fost covârșitor.

El a format și întreținut o cunoaștere juridică unitară, înlesnind manifestarea propunerilor și interpretărilor utile și adecvate adevărului juridic, popularizând stilul și maniera judiciară, grație cărora vieța juridică din Ardeal are, în lipsa unificării legislative, un punct de contact și o afinitate cu vieța juridică a Vechiului Regat.

Organ de răspândire a interpretărilor jurisprudențiale și doctrinale, mijloc de manifestare penru intelectualitatea juridică, animator al unificării „*Ardealul Juridic*” pășește în al noulea an de existență cu încrederea, pe care i-o dă sprijinul moral și material al colaboratorilor și cititorilor, cărora le adresează cele mai călduroase urări de bine și propășire și cu convingerea, de mult formată, că pentru cucerirea marilor idealuri, nici-un sacrificiu nu este de prisos, nici-o osteneală nu trebuie evitată și nici-o decepție sau sentiment de scepticism nu trebuie să ne abată din drumul, la capătul căruia se găsește, în mod firesc, triumful, ca rezultat necesar al mersului ascendent și mereu neoprit al legilor ce cârmuesc, deasupra voinței și înțelegerii noastre, vieța și destinele nepătrunse ale umanității.

Traian Alexandrescu
Pro Decanul Baroului Capitalei,

1 Ianuarie 1929

Revista „*Ardealul Juridic*” numără încă un an de existență. Onoare directorului său, a cărui merit este cu atât mai mare, cu cât timpurile prin care trecem marchează tot mai mult preocupări materialiste și puțin entuziasm pentru cultură. În special, cultura juridică, trebuie să recunoaștem, cu tot regretul, se manifestă prea încet și departe de îndrumările impuse de importanța timpului prin care trecem.

În ce privește tendințele către unificarea legislativă, ne găsim într'o nesiguranță cu totul condamabilă. Nimic relevant, nimic temeinic.

Cu toate acestea nu-i român, care să nu poarte în sufletul său dorința de o legiferare nouă, de o legiferare unificatoare și conformă geniului poporului întregit.

Fără să vreau, mă duc cu gândul la îndrumarea pe care a dat-o acum vr'o doi ani, d-l președinte al secției juridice al marelui asociații de cultură din Ardeal, „*Astra*”, președinte ce astăzi are și calitatea de președinte al Consiliului de Miniștri.

Acest prim român, răspunzând unei propuneri ale mele a zis: „Da Domnilor se impune o refacere a legilor ce domnesc astăzi peste Ardeal, ele nefiind ale noastre și ale sufletului românesc”.

Ce mult și câtă obligație spune și impune aceste puține cuvinte ale celui mai în-sufletit român, celor care trebuie să aibă inimă românească.

Ne mărginim la traduceri, dar prea puține lucrări, am putea zice nici una, îndrumătoare pentru noile și doritele legiuri unificatoare.

Nici un jurist, nu arată ce este legat de sufletul poporului din punct de vedere juridic, chestiune în adevăr foarte grea și de mare importanță pentru viitorul legislator.

Bietul popor românesc, primește în tăcere legile ce i se impun, pentrucă așa a fost învățat de vremile trecute, iar lipsa de cultură i-a fost și îi este o pedică, ca să reacționeze și să spună ce este și ce nu e potrivit felului său de a fi.

De aceea este bine, pentru asigurarea unei vieți sociale liniștite în viitor, ca isvoarele noii legiferări să fie căutate și relevate, cum a zis, primul cetățean, în sufletul poporului nostru, mai mult decât în doctrina și legile altor popoare:

Juriștilor ridicați din popor le incumbă sarcina, ca să releveze, cea ce este sau ar trebui să fie mai potrivit, sufletului și obiceiurilor poporului; în fine cea ce ar putea să-l ridice din mizeria de astăzi, și să-l înalțe la situația de a avea un trai bun și o viață liniștită.

Nu de puțină importanță ar fi o statistică a cauzelor de discordie duse în fața justiției, căci din aceasta statistică s'ar putea vedea și studia, rezistența celor duși în fața justiției, rezistență care fiind o manifestare a sufletului, va indica și mai clar, îndrumarea legiferării viitoare.

Pentru toate aceste lucrări, revistele juridice, vor avea coloanele deschise și în special revista „Ardealul Juridic” care are înscris ca prim punct al programului său sprințul unificării legislative.

Această revistă, cea mai veche în Ardeal, a rezistat și sperăm că va rezista tuturor greutăților timpului prin care trecem și de aceia credem necesar, să relevem aici activitatea anului trecut, pentru ca să fie și mai înțeleasă menirea ei în viitor.

Să ne reamintim cu o adâncă pietate, pierderea a doi eminenți colaboratori. Moartea nemiloasă a răpit dela această tribună pe Corneliu Botez consilier la Inalta Curte de Casație și pe V. Dimitriu profesor la Universitatea din București, fost multă vreme profesor la Universitatea din Cluj.

Moartea acestor eminenți jurisconșulți a lăsat un mare gol nu numai la revista „Ardealul Juridic”, dar în întreagă viață juridică a țării.

„Ardealul Juridic” a subliniat la timp, cu multă și îndreptățită durere, dispariția acestor valoroși colaboratori și oameni de știință. Suntem siguri, că nu numai cetitorii acestei reviste, dar întreagă lumea juridică s'a asociat la acest mare doliu.

Profesorul V. Dimitriu obicinuia, aproape la fiecare an nou să salute și să încurajeze revista „Ardealul Juridic”.

Ultimul salut și încurajare, l'a primit revista cu ocazia începutului anului 1927.

E interesant ultimul său salut și de aceia ne permitem să cităm o parte din el, căci caracterizează și omul și ceea ce gândea și dorea el acestei reviste:

„Privind la toate aceste străduință (ale

„Ardealului Juridic”) pline de merit; din vârful piramidei, pe cari la înălțimea anilor trăiți, bătrânul, care a asistat la nașterea revistei „Ardealul Juridic”; care în mod constant, la începutul fiecărui an nou i-a făcut urările sale însufleșite de cea mai curată iubire; și care și acum — deși simte cum se deșiră ultimile rămășiți ale firului depănat pe mormorul vieții sale — profită de ocaziune; și în ajunul noului an ce vine, cu toată căldura inimei sale, ce mai vibrează încă, strigă din depărtare, unde l'a împins soarta (era mutat la București) celor ce poartă astăzi drapelul revistei: *Fii mândri de opera noastră din trecut; încordați-vă puterile pentru a continua calea urmată și în viitor; împropățați-vă curajul din isvorul nesecat al datoriei împlinite; și fii fără grijă, că răsplata sforțărilor voastre își făurește mersul, încet, tainic, dar sigur, în fața faptelor de merit! Înainte dar... și la mulți ani”.*

Ce splendid testament, ce inimă sublimă!

Și acum trecând, după cum ne-am propus, la activitatea „Ardealului Juridic” din anul ce a trecut, ne facem o deosebită plăcere a remarca colaborarea dlor Șt. Laday cunoscutul jurisconșult, I. I. Cetățianu președinte la Curtea de Apel Brașov, T. Tănăsescu consilier la Curtea de Apel Cluj, G. Bonteanu primpreședintele Trib. Someș, D. C. Zaharia primpreședinte la Tribunal Bistrița, D. Ștefănescu, Emil Rebreanu, Traian Broșteanu, V. Pastia, Carol Harasti, Dem. Tigoianu, Ilie V. Purdilă, magistrați și a dlor avocați: Ioachim Tolciu, Adonis Popov, Vasile Stan și Romul Pop, cari prin articolele ce au publicat au sulevat și discutat chestiuni de drept de o utilitate juridică.

O deosebită importanță a prezentat și trebuie să prezinte, raportul făcut de dl C. Rătescu președintele Curții de Casație S. II-a și adresat dlui Ministru de Justiție, reprodus de această revistă.

În acest raport înaltul magistrat semnalează două nereguli importante, pe care le-a observat în decursul judecării recursurilor penale și anume: 1. Incetineala judecăților penale și 2. Neobservarea formelor procedurale și a cazurilor ce provoacă căsarea.

În adevăr atât una cât și cealaltă neregularitate observate de înaltul magistrat, con-

stitue o mare slăbiciune a multor magistrați.

Adevăratul magistrat trebuie să fie foarte conștiincios. El trebuie să se gândească că atât încetineala judecăților, cât și reformarea hotărârilor, stîrbesc prestigiul magistraturii și produc mari daune materiale și morale împričinaților și misiunea magistratului este tocmai, ca să evite aceste prejudicii.

• •

„Ardealul Juridic”, consequent programului său, și anul trecut a continuat să publice în mod rezumativ jurisprudențele Inaltei Curți de Casație, care privesc aplicarea legilor din Ardeal.

Acest punct de program a cărui menționare îl dorim și pentru anul ce vine, face un real serviciu juristului din Ardeal, căci fără ca să piarză timp mult, se poate pune la curent cu ultimile vederi ale Inaltei Curți și le poate utiliza în deslegarea chestiunilor de drept ce zilnic trebuiesc soluționate.

Relevăm în special, chestiunile rezolvate de Inalta Curte în Secții unite:

1. Drepturile câștigate nu constituiesc un principiu general constituțional, ci numai limitativ la cazurile prevăzute de art. 20 al. 3 al Constituției. (Dec. Nr. 47—1927 Cas. S. U.)

2. Sensul principiului pus în art. 103 din Constituție că recursul este de natură constituțională, este că în viitor nu se mai poate, prin legi ordinare, ridica dreptul de recurs pentru unele afaceri, după cum se putea în trecut, iar nu că singură Curtea de Casație trebuie să judece recursurile, și că n'ar putea să se dea și altor instanțe acest drept. (Dec. Nr. 42 din 29 Sept. 1927 Cas. S. U.)

3. Căile de atac instituite de legile din Ardeal, trebuiesc caracterizate după felul chestiilor ce trebuiesc examinate de instanța căreia i se adresează, iar nu după termenii juridici, așa după cum juriștii ardeleni au tradus termenii juridici întrebunțați de legile ungurești. Așa, deși cuvântul „felfolyamodás” a fost tradus „recurs”, însă din momentul ce calea de atac intitulată așa, dă dreptul instanței căreia i-a fost adresată să examineze atât chestiile de fapt, cât și de drept și să admită probe noi; această cale de atac are caracterul de apel iar nu de recurs. (Dec. Nr. 48 din 13 Octomvrie 1927 Cas. S. U.) Această jurisprudență consfințește părerea noastră exprimată într'un articol publicat într'un număr al acestei reviste din primul an

de publicare, și prin care criticam broșura dlui profesor dr. Traian Pop intitulată „Terminologia Juridică”.

4. Instanțele judecătorești nu pot pronunța hotărâri asupra unui imobil în afară de granițele Statului român, deoarece aceste hotărâri nu s'ar putea executa fără să atingă suveranitatea statului pe teritoriul căruia se găsește situat imobilul în cauză. (Dec. Nr. 1 din 19 Ianuarie 1928 Cas. S. U.)

5. Deciziunile disciplinare nu constituiesc prin ele înșile, nici acte de autoritate administrative, nici acte de gestiune; ci simple acte preparatorii, atacabile pe calea contenciosului administrativ, odată cu actul ce le perfectează. În felul acesta Inalta Curte consideră art. 3 al. b. din legea contenciosului administrativ ca constituțional. (Dec. Nr. 10, 1928 Cas. S. U.)

6. Instanța înaintea căreia se va fi ridicat chestiunea de constituționalitate a unei legi, va continua să judece procesul, rămânând ca acea chestiune să fie adusă în judecata S. U. ale Curții de Casație, după ce procesul va fi rezolvat în mod definitiv, chiar și în casație prin rezolvarea altor motive de recurs de secțiunea competentă. (Dec. 5 din 1 Martie 1928 S. U.)

• •

Anul acesta revista a publicat și câteva legi, ce s'au promulgat în cursul anului și cari au prezentat mai mult interes pentru justițiabili însoțite cu note și observațiuni. E drept că ar fi foarte greu, ca toate legile să fie publicate de revistele de drept, și afară de aceasta nu acesta este scopul ce se urmărește de ele. Totuși anunțarea faptului că ele s'au publicat în Mon. Of. și în ce număr și la ce dată, ar fi de un real folos pentru abonații revistelor. Să sperăm că pe viitor dl director va trece acest punct în programul de conducere al revistei sale.

• •

Prin „Ardealul Juridic” se mai anunță apariția: Colecției oficiale de legi și regulamente pe anii 1926 și 1927 tipărită sub îngrijirea Consiliului Legislativ. Aceasta ca continuare a, Buletinului, ce apărea mai înainte sub îngrijirea Ministerului de Justiție. Această informație n'ar trebui să scape atenției juriștilor. Nimic nu poate fi mai folositor pentru ei, ca aceste colecții, în care se găsesc toate legile și regulamentele, ce s'au alcătuit

în cursul anului. Ignorarea existenței unei anumite legi sau regulament, nu numai că este în dauna cunoștințelor ce trebuie să le aibă ori ce jurist, dar atrage după sine, daune materiale însemnate, clienților ce își pun toată încrederea în oficiul lor.

„Ardealul Juridic“ a mai comentat și o parte din cărțile apărute în cursul acestui an: Se cade să remarcăm: 1. *Legea timbrului* comentată de defunctul consilier dela Curtea de Casație Corneliu Botez. Această carte este unică în felul său și de un deosebit interes, mai ales pentru juriștii ardeleni, cari acum încep să mănuească legea timbrului. Legea timbrului ridică chestiuni foarte delicate și o cunoștință mai clară nu poate să o dea decât autorul opului recomandat, care cu mulți ani înainte și în mod profund s'a ocupat cu asemenea chestiuni. 2. „*Tratatul de Drept Civil Român*“ scos în colaborarea de: dl consilier la Inalta Curte de Casație C. Hamangiu, de dl I. Rosetti Bălănescu și Al. Băicoianu doctori în drept dela Paris, din care a apărut până în prezent două volume. Acest tratat, pe lângă ideile proprii ale autorilor asupra diferitelor probleme juridice, servește juriștilor, ideile cele mai moderne în drept, ultimile deslegări jurisprudențiale și spicuri din legile proprii provinciilor alipite. Această operă, deschide orizonturile cele mai noi în drept și va forma într'o mare măsură pe juriștii din provinciile alipite pentru noua legislație unificată.

De remarcat mai este și apariția: *Procedurii civile* a dlui prof. Cădere și a *Tratatului de Criminologie* al dlui profesor Traian Pop. Despre acest ultim tratat, dl președinte dela Consiliul Legislativ dl Jonescu-Dolj, un remarcabil penalist, a scris un articol foarte elogios în revista „Dreptul“ ce apare în București.

Jurisconsultul ardelean bine cunoscut dr. Ștefan Laday a complectat opera începută: *Codul Austriac în vigoare în Ardeal*, cu legile și regulamentele modificatoare, cuprinzând și jurisprudențele respective, și despre care ne vom permite să ne ocupăm într'un număr viitor.

Anul acesta au apărut multe reviste de drept aici în Ardeal. Mai multe ca în oricare

altă provincie a țării. Acest fapt, ar demonstra că este foarte mult de spus aci în Ardeal din punct de vedere juridic.

Date fiind însă greutățile materiale pentru scoalarea unei reviste, și raritatea celor ce cu adevărat pot da ceva interesant cetitorilor — și așa în număr destul de restrâns — faptul înmulțirii revistelor nu ne poate decât bucura.

Intr'o ședință a secției juridice a societății culturale „Astra“, președintele secției și-a exprimat părerea că „Astra“ ar putea subvenționa o revista juridică pentru Ardeal, dacă toate revistele s'ar putea contopi într'una singură.

Această părere a președintelui secției juridice nu se poate traduce decât în felul, că numai așa s'ar putea face ceva bun pe acest teren.

Din punct de vedere al progresului unificării legilor de drept comun, regretăm că nu putem să remarcăm aproape nimic.

Singura lege, aceea a actelor de stare civilă, care urma să se pue în aplicare pe ziua de 1 Ianuarie 1929, este amânată și probabil va fi modificată.

În Basarabia, nu atât ca unificare, ci mai mult ca să se pună capăt haosului de legislație ce domnea acolo, s'au extins, încă dela 1 Iunie 1928 următoarele legi aplicate în Vechiul Regat:

1. Codul civil. 2. Codul de procedură civilă și regulamentul pentru facerea și executarea hotărnicilor. 3. Toate rânduelile de procedură cuprinse în codul comercial precum și regulamentul lui. 4. Legea asupra drepturilor proprietarilor rezultând din contractele de închiriere și arendare. 5. Legea pentru judecătoriile de ocoale și regulamentul ei și 6. Legea pentru autentificarea actelor.

Nu putem termina mai bine această revistă de an, decât amintind încăodată, frumoasele cuvinte ale ilustrului colaborator al acestei reviste, înveci neuitatul profesor V. Dimitriu, pe care le-am reprodus în corpul acestui articol și să uram din suflet ca și el: „Înainte dar... și la mulți ani!“

I. Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj.

Competința în materie de asigurare

De Adonis Popov, într'un articol foarte interesant (A. J. 21/1928), cercetează natura juridică și valabilitatea clauzelor obișnuite a polișelor de asigurare. Îmi iau voie să cercetez și eu acele chestiuni în baza dreptului local.

I. Valabilitatea clauzelor tipărite pe formulare în genere.

După cum am expus în lucrarea mea, Codul Civil Austriac, stipulațiunilor cuprinse într'un formular tipărit, în genere, nu li se poate atribui aceeași importanță și definitivitate, pe care trebuie să-le recunoaștem când e vorba de un act scris. Când un contract se redactează în prezența părților, se poate presupune, că prin stipulațiuni se precizează acordul lor. Când însă partea subscrie un formular tipărit, pe care nici nu-l citește, este evident că clauzele cuprinse în acel formular nu exprimă o învoială bine chibzuită, ci numai voința acelei părți care prezintă formularul. Cealaltă parte iscălește formularul numai, pentru că știe că afacerea nu poate fi încheiată fără acest formular. Cum la încheierea noului act cei mai mulți oameni nu se gândesc la eventuale procese: partea nici nu și dă seamă de consecințele faptului că a iscălit un formular.

Din această experiență a vieții de toate zilele însă nu rezultă nevalabilitatea clauzelor tipărite. Rezultă numai, că partea are dreptul să invoce eventualele învoieli orale, făcute înainte de iscălire, chiar dacă sunt în contradicție cu formularul tipărit.

II. Aceste principii însă nu pot fi aplicate la polișele de asigurare.

Polișa de asigurare este un act unilateral, care emanează de la asigurator. Conform dispozițiunilor cam problematice ale art. 468 C. Com. polișa „echivalează” cu contractul de asigurare, pentru care legea prevede în mod obligator formă scrisă. Acest contract fiind încheiat prin nerefuzarea ofertei în termenul legal de 48 ore, asiguratul nici nu e dator să accepte polișa. În adevăr, conform art. 469, liberarea polișei este obligatorie numai dacă asiguratul o pretinde. Dacă polișa i se trimite după expirarea termenului de 48 ore, poate s'o refuze fără că din acest fapt să rezulte nulitatea asigurării. Aceste concluzii nu pot fi invalidate nici prin clauze cuprinse în formularul tipărit al ofertei, căci în virtutea art. 472 stipulațiunile cari ar fi mai severe decât dispozițiunile legii, nu sunt obligatorii pentru asigurat.

Dacă însă partea primește polișa, aceasta înlocuiește contractul scris (art. 468) și determină drepturile și obligațiunile părților (art. 472), cu excepția dispozițiunilor, cari ar fi mai defavorabile pentru asigurat sau mai favorabile pentru asigurator, decât

dispozițiunile legii. Prin acceptarea polișei, asiguratul s'a supus clauzelor ei și cum legea comercială nu cuprinde dispozițiuni relative la competența instanțelor, clauza atributivă de jurisdicție este valabilă, căci pentru această clauză art. 45 Proc. civ. cere act emanat de la părți și nu un act bilateral (tot așa art. 1 pct. 2 lit. a. Pr. civ.) De altfel polișa înlocuiește un act bilateral (art. 468 C. Com.)

III. Nu știu, pentru ce consideră dl Popov ca „precursoare a unor timpuri mai bune” deciziunea dată de Curtea de Apel Cluj în cauza societății Prevederea. În acest caz polișa a fost anulată și prin urmare societatea nu putea învoce clauzele ei, ci competența se determina după natura juridică a noului contract. Acest caz n'are nimic de a face cu chestiunea competenței prevăzute de polișe.

Este evident că în cazul când contractul de asigurare se suprimă prin novățione, chestiunea competenței se rezolvă în baza contractului de novățione. Însă, în cauze de asigurare novăționile sunt foarte rare. Dacă asiguratorul cade de acord cu asiguratul asupra sumei sau asupra timpului sau modului de plată prin aceasta nu se face novățione. (art. 1379 C. C. A.) Novățione ar fi d. e. dacă asiguratul și asiguratorul ar cădea de acord, ca suma de despăgubire fixată să fie considerată ca împrumut dat asiguratorului (controvers), sau dacă asiguratorul, cu învoirea asiguratului, ar consiliu din suma de despăgubire a reată viageră pentru asigurat sau pentru o altă persoană etc. *Transacțiunea* prevăzută de art. 1380 nu se naște din faptele presupuse de dl Popov, adică din simpla recunoaștere a obligațiunii și fixarea sumei. Contracte ce pot fi calificate transacțiuni, reglementează mai ales cazurile și obligațiunile reciproce au fost nedeterminate mai înainte; spre exemplu: răspunderea curatorului, sume ce trebuiesc plătite drept daune-interese de către alți administratori de averi, pagube cauzate prin infracțiuni, învoieli făcute pentru a fi liberat de întreținerea unei persoane etc. În toate cazurile însă trebuie dovedit un *animus novandi*. Când părțile declară că polișa este anulată, acest animus este evident, căci această declarație echivalează cu stipulațiunea ca de acum înainte numai contractul nou să fie decisiv.

Pentru aceasta nu se cere un nou titlu juridic (o cauză nouă): noul contract va fi valabil ca pură recunoaștere (*Anerkennungsvertrag*), având caracter *constitutiv*. Confr. deciziunea din 9 Ian. 1923 a Inlei Curții Viena. Deci, și prescripțiunea va fi cea de drept comun.

IV. Cât privește sentința sau transacțiunea judecătorească, deși nu există novățione, totuși se schimbă raportul de drept:

a) Prescripțiunea va fi cea prevăzută de art. 23 legea exec. (30 ani).

b) Toate dispozițiunile poliței relative la locul și modul plății, vor fi înlocuite cu normele de execuție.

V. Rămâne chestiunea, dacă de lege ferenda ar fi echitabil, ca asigurații să poată intenta procese contra asiguratorului la instanța domiciliului lor. Dl Popov dă răspuns afirmativ, dar nu ține cont de faptul că o astfel de soluțiune ar fi un *privilegiu odios* pentru societățile de asigurare. Este doar regulă generală că competența se stabilește după domiciliul *pârâtului*. Dacă argumentele aduse de dl Popov ar fi decisive, ar trebui să se desființeze această normă generală, care își are origina tocmai în echitate, chiar dacă polița n'ar cuprinde nici o dispozițiune referitoare la competență, asiguratul n'ar putea intenta proces decât la instanța sediului societății de asigurare sau, în cel mai bun caz, înaintea instanței unei sucursale (art. 28 Pr. civ.), întru cât n'ar putea invoca art. 29 P. civ.

Stefan Laday.

Execuțiile contra statului, județului, comunei și a stabilimentelor publice

O execuție de escontentare se poate ordona numai pe baza unui titlu, care se fie cert, lichid și exigibil. Procedura pentru ordonarea acestei execuții, contra statului diferă înse de la instanță la instanță. Sunt cazuri, când execuția a fost ordonată de instanțele de fond, dar prin recurs s'a anulat dispoziția primei instanțe. Mai mult, au fost cazuri, când instanțele de apel au aprobat deciziunea primei instanțe referitor la ordonarea execuției, iar corpul Portăreilor a denegat efectuarea, referindu-se la cutare dispozițiuni legale. Tocmai pentru a curma odată aceste procedee diferite, credem de bine a ne ocupa de această chestiune și a stabili, care este procedura exactă, ce trebuie a se aplica la executarea titlurilor definitive contra statului.

Cel mai vechiu text încă în vigoare, referitor la această materie, este dispozițiunea din art. 25 a legii 60 din 1881, unde se prevede, că în caz de efectuare a unei execuții contra statului, trebuie să se încunoștințe și forurile competente superioare a Instituțiunii, contra căreia se face execuția, prin epistolă recomandată. Această lege nu prevede înse procedura proprie zisă, ce este a se urma în această materie.

Text de lege pentru efectuarea execuției găsim în Legea Contabilității Publice. Astfel articolul 41 din această lege prevede, că statul nu poate face nici o plată fără ca aceia sumă s'o treacă în prealabil în buget. De aici urmează, că statul nu poate plăti nici chiar sumele ce sunt stabilite prin sentințe definitive, înainte de-a le trece în buget. Tot în acest sens dispune și art. 63, 64, 89 și 91 din legea Contabilității Publice.

Dispozițiune clară și precisă în această materie găsim înse în legea Contenciosului Administrativ,

lege publicază în Monitorul Oficial la 23 Decembrie 1915, în art. 13. Aici se prevede, că titlurile executorii, în contra statului, județului, comunei și a stabilimentelor publice, neînscrise în bugetul anului financiar imediat următor epocii exigibilității, vor putea fi urmărite asupra veniturilor Instituțiilor de mai sus. Din acest text reeșă, că statul, imediat ce privește o sentință definitivă și executorie, are datoria a înscrie această sumă în bugetul anului de gestiune financiară următor și a se îngriji după aceea de plata acelei datorii. Luarea în buget a sumei exigibile statului trebuie s'o facă din oficiu. Particularul înse are dreptul a se adresa Contenciosului Administrativ și a cere obligarea Instituțiunii publice de a înscrie în buget suma executării. Această o poate face din precauțiune, deoarece statul, dacă nu i-a în buget suma scadentă din oficiu, partea după expirarea anului bugetar următor, poate cere executarea creanței sale și a se adresa în prealabil Contenciosului Administrativ cu rugarea de a se obliga statul la înscrierea sumei în buget.

Deci ori ce sumă, ce a devenit executorie până la 1 Octombrie a fiecărui an, statul are datoria a o prevedea în bugetul anului viitor. Lucrările pentru întocmirea și votarea bugetului durează apoi până la 31 Decembrie a fiecărui an. La această dată bugetul trebuie să fie votat și publicat.

Sumele prevăzute în buget pot fi plătite până la 1 Mai a anului următor. Suma, ce nu s'a plătit până la această dată, chiar dacă, deși definitivă, nu s'a prevăzut în buget, poate fi executată. Dacă sunt deci termenele principale și chiar fatal în această materie de execuție și anume până la 1 Octombrie a fiecărui an titlul executoriu trebuie să fie înmănat statului, pentru ca statul să aibă posibilitatea de a prevedea această sumă în bugetul anului viitor și data de 1 Mai, dată până când statul nu este în întârziere cu plata sumei prevăzută în buget. Odată ce acest termen din urmă a expirat, se poate cere execuția contra statului pentru îndeplinire. Acestea reese din dispozițiunile art. 32 a legii Contabilității Publice.

Intrebarea ar fi, dacă statul nici după trecerea termenului de plată a anului bugetar următor, nu plătește, care este instanța competentă a ordona execuția contra statului?

În baza art. 13 din legea Contenciosului Administrativ, instanța competentă este Curtea de Apel, ce judecă în materie de Contencios Administrativ, for ce se află la circumscripția, unde domiciliară creditorul.

Deci spre deosebire de procedura ce se urmează în alte materii, contra statului execuția după trecerea anului bugetar următor se poate ordona de Contenciosul Administrativ. Această reeșă chiar și din faptul, că dispozițiunea această este prevăzută în legea Contenciosului Administrativ. (art. 13).

Această procedură se aplică contra tuturor Instituțiilor statului, județului, comunei și a stabilimentelor publice puse sub controlul acestora. Tot aceiaș normă se aplică și Administrației CFR, cu deosebire, că la efectuarea execuției ca atare, trebuie a se ține cont de câteva dispozițiune speciale. Referitor la această materie dispune legea 61 din 1881. Prin această lege pentru bunurile CFR s'au

înființat în Ardeal așa numitele cărți funduare centrale, cu sedii la Budapesta, iar azi aceste cărți funduare se află la București, la Ministerul de Justiție.

Toate imobilele CFR sunt centralizate în capitala țării, prin înființarea cărții funduare centrale. Articolul 26 din aceasta lege prevede, că toate bunurile ce le au calea ferată, fie mobile, fie imobile, formează o unitate și nu se pot cuprinde separat. Toate bunurile căilor ferate se consideră de accesorii, astfel locomotivele, vagoanele, mașinile, mobilierul și chiar banii din case, neputându-se cuprinde separat, decât numai în mod unitar, prin înregistrarea. Decisului de execuție în cărțile funduare centrale.

Intențiunea legiuitorului a fost că să nu sufere bunul mers al Administrației CFR prin scoaterea din circulație a locomotivelor, vagoanelor și a altor obiecte, Administrația luând act de efectuarea execuției, să ia măsurile necesare pentru plata creanțelor ce datorează.

În cazul, dacă Administrația CFR nu se îngrijește de plata datoriilor, creditorul poate cere licitația pe toate bunurile căilor ferate, lucru ce înseamnă că nu s'a întâmplat, deoarece Administrația totdeauna s'a îngrijit la timp de plata creanțelor ce datora.

Jurisprudența de până acum s'a dezvoltat în acest sens. Astfel o decis Curtea de Apel din Târgu Mureș, prin hotărârea No. 325—926. Tot în acest sens s'a dat și hotărârea No. 784/92 la Tribunalul Ciuc.

Aceasta este și practica Înaltei Curții de Casație. Prin Deciziunea No. 54—1927 a stabilit aceasta Înalta Curte, că statul nu poate, în sensul art. 112 din legea Contabilității Publice, să facă nici o plată înainte de a prevedea titlul definitiv și executor în buget, iar dacă statul refuză luarea sumei în bugetul anului financiar următor, poate fi obligat la aceasta în sensul art. 13 din legea Contabilității Publice.

Deci în rezumat din cele de mai sus reesă, că sentința definitivă și executare contra statului, trebuie luată mai înainte în bugetul anului următor, și numai după aceea se poate executa, iar instanța competentă a ordona îndeplinirea este Curtea de Apel, ca instanță de Contencios Administrativ, în circumscripția căruia se află domiciliul creditorului.

Dr. Vasile Stan,
advocat.

Funcționarii grefelor judecătorești

Chestiunea îmbunătățirii soartei magistraților prin mărirea de salarii, cum și completarea locurilor vacante de judecători, cum și a personalului grefelor instanțelor judecătorești, se agită din nou, iar cei cari se interesează de bunul mers al Justiției, au tot dreptul a spera că actualul Ministru de Justiție dl Gr. Junian va găsi remediul necesar pentru ridicarea prestigiului magistraturii și implicit al Justiției.

Cu această ocaziune îmi permit a supune aprecierii dlui Ministru, modesta-mi părere, bazată pe o experiență de 15 ani în Vechiul Regat și 9 ani în

Transilvania și astfel după o întrerupere de aproape 2 ani să încerc prin coloanele revistei Dvoastre să atrag atențiunea că: dacă prestigiul magistraturii este condiționat de selecționarea magistraților ca primă condițiune, tot atât de importantă este și scoaterea din tentațiunile vieții și a influențelor dăunătoare, la care foamea și mizeria împinge pe om. Dar chestiunea magistraților în acest sens este îmbrășată de domnul Ministru de Justiție, iar asupra punctului asupra căruia voesc să atrag atențiunea este personalul grefelor instanțelor judecătorești.

Încă de acum 7—8 ani atât prin revistele „Curierul Judiciar“ și „Ardealul Juridic“ am arătat că adevăratul prestigiu al Justiției, întreg și complet nu se poate obține de cât atunci când acest personal va fi selecționat și bine pregătit, pentru a fi demni auxiliari și ajutători ai magistraților.

Ridicarea prestigiului „Justiției“ la înălțimea ce trebuie să o aibă în viața unui popor, nu trebuie făcută cu jumătăți de măsuri, ci trebuie luată dela bază, cât mai de jos, căci lăsată această parte veche și nerefăcută, va roade la temelia monumentului și-i va strica toată măreția și grandoarea.

În baza experienței ce am, mă cred îndreptățit, — ca cu toată modestia — să relev următoarele: În Transilvania nu se primeau la greșele instanțelor judecătorești, de cât absolvenți a cel puțin 4 clase secundare și numai după ce treceau cu succes examenul cursurilor speciale ce erau obligați a urma cel puțin 6 luni, pe lângă fiecare Curte de Apel. Pentru ca cineva să fie practicant în drept sau notar, ceia ce azi sunt grefierii și ajutoarele de grefă, se cerea să aibă cel puțin un an la drept cu examenele toate trecute, iar notarii să fie licențiați.

În anul 1925 cu ocazia unificării grefelor, prin noua lege de organizare judecătorească s'au desființat notarii și practicanții în drept și înlocuiți prin grefieri netitrați, locurile vacante completându-se cu elemente atât locale cât și din Vechiul Regat. Venirea funcționarilor din Vechiul Regat nu au slins în totul speranțele ce se pusese în ei, căci — afară de mici excepții — au venit cei mai slabi, cei mai nepregătiți sau cei mai nărăviți, iar completarea locurilor vacante cu elemente cu prea puțină pregătire și numai 4 clase primare la bază, a scăzut prestigiul clasei funcționarilor.

Deși legea de organizare judecătorească prin art. 249 punct 2 prevede în condițiunile de admitere că solicitantul trebuie să aibă 4 clase secundare, totuși în partea finală îngăduie ca în caz de lipsă candidații să aibă 4 clase primare, și această excepție a devenit regulă, tocmai acum când avem un surplus de absolvenți nu numai a 4 clase secundare, dar chiar și cu bacalaureatul și de multe chiar cu li-

cența. De ce nu s'ar încerca să se pună stavilă celor cu 4 clase primare și să se admită în funcțiunile judecătorești numai cu 4 clase secundare? Tot astfel de ce nu s'ar da un stimulent și un alt prestigiu grefierilor, nemaî acceptându-se că acei care nu au cel puțin bacalaureatul să nu poată fi avansați ca ajutor de grefă? Cât prestigiu s'ar aduce grefelor prin astfel de selecționare, iar licențiatul grefier, din care se va recruta magistratul de mâine, va cunoaște până în cele mai mici amănunte tainele carcerarii, apoi trăind în mijlocul funcționarilor „volens nolens” aceștia și-ar modifica manierele și apucăturile, devenind mai civilizați, mai poțoliți, mai temperați, adică ridicându-se către șefii lor, obținându-se astfel în loc de „funcționarul-mașină” „funcționarul om”, căci a se mai tolera aceste rele, ar însemna complicitate.

În rezumat prestigiul justiției nu va fi complet și în toată amploarea lui, de cât atunci când pe lângă selecționarea magistraților, se va face și selecționarea personalului grefelor cu elemente cu pregătiri superioare și capabile, a căror retribuție trebuie să le garanteze un trai omenesc, căci și aceștia ori cât n-am voi să recunoaștem, totuși ca auxiliari ai magistraților, pot ridica sau scoborâ nivelul Justiției.

17 Decembrie 1928.

C. T. Vior.

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Curtea de Casație

Notar public. — Numire. — Condițiuni (art. 1 și 5 legea XXXV/1874). Drept. — Interes. — Lezare. — Acțiune în contencios. (Art. 1 legea contencios activ).
a) Numirea unui notar public se face de Ministrul Justiției pe baza avizului favorabil al baroului notarilor publici.

b) Pentru ca cineva să aibă deschisă calea acțiunii în contencios trebuie să dovedească un drept sau interes, material sau moral, legitim, născut și actual.

Curtea: Având în vedere că prin decizia No. 1164/4 din 4 August 1927 Curtea de Apel din Brașov respinge acțiunea în contencios introdusă de Costeche V. Moldovan, notar public în Sf. Gheorghe, prin care cere anularea deciziunilor Ministerului de Justiție No. 27607 din 26 Martie 1926 prin care s'a înființat în orașul Sf. Gheorghe un al doilea post de notar public și No. 27.684 din aceeași zi prin care a fost numit în acest post Ion Benedek;

Având în vedere că pentru a ajunge la această soluțiune Curtea de Apel constată că înființarea celui de al doilea post de notar public în Sf. Gheorghe s'a făcut cu paza formelor cerute de legea XXXV, 1874, obținându-se avizul favorabil al Camerei nota-

rilor publici; iar în ce privește atacarea numelui lui Ion Benedek ca notar public, Curtea constată că nu există pentru reclamant nici un interes legitim născut și actual, nici material și nici moral în această pricină, și deci nu are dreptul de a reclama contra felului cum a fost numit acesta;

Având în vedere că prin motivul I de casare recurentul susține că decizia Curții de Apel este dată cu violarea art. 1 și 5 din legea notarilor publici XXXV, 1874; în dezvoltarea acestui motiv se arată că conform art. 1 Ministerul de Justiție are dreptul a numi pe notarii publici cu respectarea condițiunilor din art. 5 și 6 din lege, adică trebuie să existe un aviz favorabil al Camerei notarilor, publici ori de câte ori e vorba să se numească sau să se înființeze un post de notar public; că în speță deși există un asemenea aviz pentru înființarea unui al doilea post de notar public la Sf. Gheorghe, totuși Ministerul nu trebuia să fi în seama de el, întrucât pe de o parte baroul n'a fost legal constituit, iar pe de altă, avizul favorabil a fost numai pentru cazul când circumscripția creiată va rămâne aceeași, celace nu s'a întâmplat deoarece piașa Buzăului a fost atașată, prin noua lege de organizare administrativă, la județul Brașov; conchide recurentul că în asemenea condițiuni decizia Ministerului ar fi ilegală, iar Curtea de Apel trebuia să o anuleze;

Având în vedere că din decizia supusă recursului, cum și din lucrările dela dosar se constată că în fața Curții de Apel nu s'a ridicat chestiunea că baroul notarilor publici era ilegal constituit când a dat aviz favorabil, astfel că această chestiune se pune prima oară în fața Inaltei Curți, celace este inadmisibil;

Considerând că din cuprinsul art. 1 și 5 din legea notarilor publici XXXV, 1874, rezultă că pe notarii publici îi numește Ministerul de Justiție, iar numărul și locurile de reședință ale notarilor publici se stabilesc de către Ministerul de Justiție cu ascultarea baroului notarial respectiv, care își va da avizul său favorabil în această pricină.

Că întrucât în speță — precum constată și motivează Curtea de Apel — baroul notarilor și-a dat avizul său favorabil pentru înființarea unui al doilea post de notar public, cu drept cuvânt și făcând o bună aplicațiune a sus citatelor texte, Curtea a hotărât că înființarea acelui post și numirea lui Benedek au fost făcute cu paza tuturor formelor legale, astfel că motivul I de casare este nefondat;

Asupra motivelor II și III de casare în cuprinsul următor:

2. Violarea art. 6 al I-gei notarilor publici din 1874; violarea și greșita interpretare a art. 1 și următoarele din legea contenciosului administrativ, a principiilor de drept și jurisprudenței referitoare la această materie;

3. Deciziunea atacată cu recurs consideră acțiunea ca lipsită de interes pentru motivele deja arătate. O asemenea deciziune este fundamentul greșit.

În speță simpla violarea art. 6 din legea notarilor publici este cu totul îndestulătoare spre a face admisibilă acțiunea mea contencioasă. Într'adevăr în cazul meu toate prevederile art. 6 au fost în mod flagrant violate: nu s'a publicat concurs, dr. Ion Be-

nedec nu și-a introdus petiția și actele la baroul notarial competent, acesta n'a fost deci în măsură să și facă raportul motivat către Ministerul de Justiție. Simplul fapt că decizia de numirea noului titular sunt din aceeași zi, dovedește cu prisosință violarea art. 6 susmenționat.

Or, observarea dispozițiilor prevăzute de acest articol este substanțială și potrivit jurisprudenței recente a Inaltei Curți, în această materie, violarea prescripțiilor art. 6 atrage nulitatea numirii (c. f. decizia No. 549/927, Secția III a Casafie).

Dar în afară de aceasta, subsemnatul am avut și ca iace Curtea de Apel înțelege prin interes născut, legitim și actual; în adevăr a susținut că eu n'as fi putut concura la postul nou creat având deja un post de notar public; este cu totul inexact căc nu numai nimic în lege nu mă împiedecă să o fac, dar în fapt ași fi avut interesul să cer și ași fi cerut transferarea mea la acest post mai avantajos. Legea notarilor publici dându ne posibilitatea de a ne substitui în anumite cazuri ași fi avut interesul să am ca substituit, un notar public, care cunoaște limba română, și nu un coleg care în ciuda legii nu cunoaște limba oficială a Statului și care în caz de greșeală m'ar fi putut expune la daune. Este tot așa de inexact căc nici moralmente n'am avut interes, căci singur baroul notarial ar fi fost competent să nvoace o asemenea leziune morală. Inti'adevăr ceace lezează moralmente pe mai mulți noteri publici, lezează tot așa de mult și pe unul singur și un notar public are tot atât interes la menținerea prestigiului profesiei sale, cât are și un barou notarial.

Considerând că în conformitate cu art 1 din legea contenciosului administrativ se poate plânge cu acțiune în contencios oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor.

Că din cuprinsul acestui text rezultă că cel care intențiază o acțiune în contencios trebuie să dovedească că în adevăr a fost vătămat interesul său prin actul administrativ pe care îl atacă, ceace înseamnă că dacă nu face această dovadă, nu are dreptul de a intenta asemenea acțiune împotriva unui act administrativ, chiar decă acel act ar fi făcut cu călcarea legii și a regulamentelor.

Considerând că în speță Curtea de Apel examinând actele și lucrările dela dosar constată în fapt că recurentului de azi nu i se lezează nici un interes legitim născut și actual, nici material, nici moral prin faptul că s'a înființat un al doilea post de notar public la Sft. Gheorghe și prin numirea lui Ion Benedec în acel post.

Considerând că această stabilire în fapt fiind de atributul suveran al instanțelor de fond e suficient motivată, și scapă controlului acestei Inalte instanțe.

Că așa fiind, motivele II și III de casare sunt și ele nefondate, iar recursul urmează a fi respins ca alare.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. III. No. 293 din 23 Martie 1928).

* * *

Contravențiune privitoare la legea regimului excepțional al raporturilor dintre proprietari și chiriași. Care e instanța de recurs în această materie? Art. 46

din legea chiriilor. Infracțiunea prevăzută prin art. 46 din l. chiriilor, judecându-se în prima instanță de judecătoria de ocol, iar în apel de Tribunal, potrivit art. 58 elin. ultimi din legea pentru acc. judecăților, combinat cu art. unic al legii din 18 Martie 1926, (Monit. Oficial Nr. 64) recursul urmează a fi judecat de Curtea de Apel. (Dec. C. de Casafie s. II. Nr. 3957—928.

* * *

Masă succesorală. Sumă aflată la moarte în posesia decedatei. Uzufructuară. (Art. 531 c. civ. a.) În compunerea masei succesorală trebuie cuprinsă și o sumă încasată drept uzufruct pe un termen mai lung de ani. Curtea (după divergență): Asupra motivelor de casare din recursurile făcute de reclamantul Albert Knopfler și de pârâtul Inczedy Ioksmán Nandor în contra deciziei Nr. 1925 C. 1871—24 a Curții de Apel Tg. Mureș, motivele rămase în divergență;

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs rezultă că dr. Justin Nestor, în calitate de curator al succesiunii rămasă după defuncta Maria Mariaffy a cerut Tribunalului Tg. Mureș la 3 Aprilie 1924, obligarea lui Inczedy Ioksmán Nandor, — soțul decedatei Maria Mariaffy — la vărsarea în masa succesorală a capitalului de 221.943.75 cu procente, iar la 25 Noembrie 1924, adică în cursul procesului, a făcut o cerere de intervenție principală Albert Knopfler, susținând că suma de mai sus arătată trebuie să fie vărsată de pârât în contul succesiunii, dar în mâinile sale, fiind el singurul fiu al defunctei — din prima ei căsătorie — și deci singurul succesori descendent.

Că, Tribunalul printr'o sentință interlocutorie, decide că suma litigioasă nu face parte din succesiune, iar Curtea de Apel Tg. Mureș prin decizia atacată cu prezentul recurs, respinge apelul intervenientului și confirmă sentința interlocutorie.

Având în vedere că pentru o decide astfel, Curtea de Apel constată în fapt, din actele și probele cauzei, că printr'un act de donațiune cu data de 19 Mai 1923, Maria Mariaffy, a donat fiului ei, Albert Knopfler, imobilul ei din Tg. Mureș, piața Regele Ferdinand Nr. 45—47, rezervându și dreptul de uzufruct și stipulând că, după moartea ei, venitul casei să se împartă egal între soțul ei, pârâtul Inczedy Ioksmán Nandor și între fiul ei din prima căsătorie, reclamantul Albert Knopfler; că la 27 Septembrie 1923 Maria Mariaffy, împreună cu soțul și fiul ei, au închiriat o parte din imobilul mai sus arătat, pe termen de 5 ani cu o chirie de 300.000 lei pentru întregul interval, iar la data de 2 și 7 Noembrie 1923, dânsa a dat din această sumă, ce-i aparținea ei în întregime în calitate de uzufructuară, 250.000 lei cu titlul de împrumut cooperativei „Furnica“, care până la 11 Ianuarie 1924, când Maria Mariaffy decedea, nu restituie decât 50.000 lei din suma ce o primise,

restul de 200.000 lei, plus 21.943'75 interese scadente, achitându-le ulterior soțului supraviețuitor al defunctei, adică lui Inczedy Ioksman Nandor.

Că față de această stare de fapt, recunoscută de toți litigenții, Curtea de Apel conchide că suma de 221.943'75 lei, nu aparține succesiunii, deoarece acești bani sunt fructe civile produse după moartea uzufructuarei, adică după ce dreptul ei de uzufruct se stinsese.

Asupra motivelor de casare ad. a. 2 și ad. b. rămase în divergență din recursul reclamantului Albert Kaopfler.

Văzând motivele de casare astfel formulate:

„Instanța de apel greșit n'a făcut aplicațiunea acelor reguli de drept material conform cărora uzufructuarul are dreptul de a se folosi fără nici o limitare de lucrul alina (art. 509 c. c.) și câștigă dreptul asupra produsului întreg atât ordinar cât și extraordinar (art. 511 c. c.) care reguli aplicate la cazul din speță conduc la concluziunea, că uzufructuara prin perceperea chiriei de 300.000 lei, venită după imobilul asupra căruia avea dreptul de uzufruct, chirie care a fost necondiționat exigibilă în decursul duratei dreptului ei de uzufruct și pe care a perceput-o deja în primele zile ale lunii Octombrie 1923, ca pe un „fruct civil” separându-l de lucrul principal, conform art. 414 c. c., a dobândit prin acceșiune directă dreptul de proprietate necondiționat asupra acelei chiriei.

Tot atunci însă instanța de apel a dat o greșită interpretare și a făcut o rea aplicare a art. 519 c. c., denegând uzufructuarei dreptul de proprietate deja dobândit asupra fructului civil deja separat, adică asupra chiriei de 300.000 lei, deja percepută în Octombrie 1923.

b) Pârâțul fiind atașat la apel și fiind și apelul lui respins (căci instanța de apel a confirmat întru toate sentința primei instanțe), instanța de apel greșit nu a făcut aplicarea art. 508 comb. cu art. 425 p. c., conform cărora cheltuielile de judecată în apel trebuiau compensate reciproc.”

Având în vedere că este stabilit că suma de 300.000 lei, din care face parte și suma cerută prin acțiune, a fost încasată de defuncta Maria Mariaffy încă de când era în viață și că 250.000 lei din această sumă a fost depusă de dânsa la Cooperativa „Furnica”, restituindu-i-se din această sumă până la moartea sa 50.000 lei.

Că, deasemenea este stabilit, că restul de 200.000 lei capital plus 21.943 lei 75 bani interese scadente, au fost ridicate de pârât după moartea Mariei Mariaffy.

Considerând că, față de acestea, fără temei instanțele de fond au hotărât că suma litigioasă n'ar aparține masei succesoriale a defunctei Maria Mariaffy,

deoarece în speță nu este decisiv faptul că suma litigioasă a fost plătită de „S. A. Casa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj”, drept chirie pentru un timp în care defuncta Maria Mariaffy nu mai trăia, deși defuncta primise acea sumă pe când era în viață, ci faptul că defuncta Maria Mariaffy luând în primire suma de 300.000 lei, ca chirie pentru imobilul închiriat, în calitate de uzufructuară a acelui imobil și folosindu-se de acea sumă, banii ca lucruri fungibile au trecut în proprietatea sa, și această soluție se impune cu atât mai mult cu cât este cert că la convențiunea de închiriere și de plata chiriei, au fost de față pe lângă fiul defunctei uzufructuară, — reclamantul de azi — și pârâtul de azi, soțul ei de al doilea, care astfel a constănit la plata chiriei pentru un timp mai îndelungat, în mâinile Mariei Mariaffy — care în acel timp fiind în viață era uzufructuara imobilului închiriat — pârâtul însuși fiind acela care a depus banii la Cooperativă pe numele defunctei;

Că dar, fiind constatat că suma în litigiu la data morții Mariei Mariaffy, se găsea încă depusă la cooperativa „Furnica” pe numele acesteia și dânsa era proprietara ei, suma urmează a se considera ca obiect al averii succesoriale conform par. 531 c. civ. austriac, rămânând ca asupra ei să se hotărească prin decretul de moștenire, care se va da asupra succesiunii defunctei Maria Mariaffy.

Că, așa fiind, motivele de casare rămase în divergență sunt întemeiate, iar recursul urmează a fi admis și casându-se decizia atacată cu recurs, să se trimită dosarul la aceeași instanță de apel, pentru a judeca cauza, ținând seamă de aceste directive.

Asupra motivelor de casare din recursul făcut de pârâtul Inczedy Ioksman Nandor, motive rămase în divergență ;

Având în vedere că prin aceste motive se susține de recurent că în mod greșit și cu violarea par. 244 și 387 pr. civ. ardeleană, instanțele de fond au stabilit prin hotărâre interlocutorie, iar nu prin hotărâre definitivă, că suma de 221.943 lei și 75 bani nu face parte din succesiunea defunctei Maria Mariaffy.

Considerând că întrucât prin admiterea recursului făcut de reclamant a rămas definitiv constatat că zisa sumă face parte din succesiunea Mariei Mariaffy, recursul pârâtului, care are la bază stabilirea instanțelor de fond că acea sumă nu face parte din succesiune, devine fără interes și deci urmează a fi respins fără a mai fi necesară examinarea temeiniciei motivelor de casare din acest recurs.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. I. D. Nr. 1358 din 11 Iunie 1928.

• • •

Contencios administrativ. Licitație publică. Anulare. (Art. 1 legea contenciosului administrativ).

Act administrativ. Act de gestiune. Competență. (Art. 4 legea contenciosului ad-tiv; art. 99 și 107 Const.). Anularea de către o autoritate a unui contract de vânzare făcut pe bază de licitație constituie un act de gestiune.

Textul art. 99 și 107 din Constituție nu contrazice principiul din art 4 al legii contenciosului, deoarece el se referă la acele acte pe care autoritatea administrativă le săvârșește în exercițiul funcției sale ca autoritate publică și nu la actele pe care o autoritate le face ca orice persoană morală sau privată. (Cas. III. și 479—928).

• • •

Recurs. — Ardeal. — Suspendare. — Procese penale pendinte. — Se aplică legea Curții de Casație. Testament. — Cartea funduară. — Inscricție. — Drept de proprietate. Testament. Scrisoare posterioară. — Act inter-vivos. — Act mortis causa. a) Recursul nu poate fi suspendat până la judecarea altor procese penale pendinte, deoarece și în Ardeal se aplică legea Curții de Apel.

b) O inscripție în C. Funduară constatăte un drept de proprietate valabil pentru a putea exercita acțiunea în revendicare și evacuare.

c) Un testament poate fi modificat printr'o scrisoare posterioară, fără ca să fie nevoie ca această scrisoare să conțină formele unui act mortis causa, ci e suficient să fie făcută cu paza formelor valabile pentru un act inter vivos.

Curtea: Asupra incidentului ridicat de recurentă de a se suspenda recursul în baza par. 234 proc civ.

Având în vedere că acest incident prin care recurenta ținde la suspendarea recursului ce a făcut, pe motiv că ar exista în curs și alte procese penale în afară de acelea amintite la Tribunal și de a căror soluționare depinde și rezolvarea recursului, din care chiar modul cum e formulat, rezultă că nu a fost ridicat și înaintea instanței de fond, astfel că nu poate fi propus deodrept înaintea Inaltei Curți.

Că pe de altă parte, recursul fiind introdus sub regimul noii legi de organizarea Curții de Casație el urmează a fi examinat în conformitate cu dispozițiile edicate de noua lege, care impune obligația ca toate motivele de casare să fie arătate lămurit în petițiunea de recurs, cercetarea lor rămânând a se face de Inalta Curte, numai în cadrul cererii de casare.

Că în speță, întrucât motivul de suspendare susținut oral pe cale incidentală nu se găsește formulat în cuprinsul cererii de casare el nu poate fi ținut în seamă și ca atare incidentul călă a fi respins.

Asupra incidentului citat de intimat prin care se ținde la anularea recursului sub cuvânt că n'ar fi redactat în spiritul legii Curții de Casație.

Că dar și acest incident urmează a fi respins.

S'a ascultat apoi reprezentantul recurentei în susținerea motivelor de casare și reprezentantul intimatilor în combaterea lor cu cheltueli.

Curtea: Asupra recursului introdus de văduva baronului Gh. Rafasich născută Adrienne Csavossy în contra sentinței No. 7644 din 1924 a Tribunalului Timișoara, secția III-a dată în procescu Iosef Csavossy și Andrei Csavossy;

Având în vedere că prin sentința supusă recursu.

lui, Tribunalul ca instanță de apel a confirmat sentința judecătorei prin care a fost admisă acțiunea intentată de intimat în contra recurentei în sensul că aceasta din urmă a fost obligată să evacueze și să predea în posesiunea și folosința intimatilor apartamentul ocupat de dânsa în casa No. 256 din comuna Foeni județul Timiș Torontal;

Că pentru a hotărî astfel, Tribunalul constată în fapt și motivează că în anul 1911, în Viena, a înțecat din viața baronul Iuliu Csavossy, autorul comun al ambelor părți, care prin testamentul făcut la Budapesta în ziua de 8 Februarie 1909, testament recunoscut de recurentă prin cererea adresată Tribunalului (dosar No. 553/923) cu ocazia desbaterii lășănătoare, a lăsat moșta din comuna Foeni pe care se află și un castel în care recurenta a fost îngăduită să locuiască provizoriu încă din 1910, intimatilor Iosef și Andrei Csavossy, copiii săi din a doua căsătorie.

Că — zice Curtea — intimații figurând în cartea funduară a comunei Foeni la No. 1244 ca proprietari ai imobilului fără ca dreptul lor să fie supus vreunei restricțiuni, au calitatea să conteste recurentei exercițiul dreptului de abitație și uzufruct ce a prelinș că are asupra aceluia imobil.

Având în vedere că recurenta prin motivul I de casare critică această soluțiune susținând că instanța de fond greșit constată în fapt că intimații au dobândit dreptul de proprietate asupra moșiei și castelului Foeni; ei — pretinde recurenta — n'au câștigat prin intabulare decât un drept formal susceptibil de a fi atacat de dânsa pe motiv că a fost obținut prin fals, astfel că intimatilor le lipsește calitatea de a intentat acțiune pentru evacuarea și predarea posesiunii imobilului.

Considerând că Tribunalul pentru a ajunge la concluzia că intimații au calitatea să introducă acțiunea ce au formulat, se sprijină pe constatarea că dânsii se găsesc intabulați ca proprietari ai imobilelor în litigiu, în cartea funduară a comunei Foeni la No. 1244 — situațiune care evident că le permitea să intenteze oricând acțiune în contra aceleia ce a împiedica în folosința dreptului lor.

Că, întrucât această constatare nu este atacată prin recurs pentru denaturare sau eroare gravă de fapt, ea rămâne definitiv câștigată cauzei, fără a mai fi supusă cenzurei Inaltei Curți.

Că dar, motivul I de casare dovedindu-se nefondat urmează a fi respins.

Având în vedere motivul al doilea de casare prin care se susține prin că martorii Nicolae Ghel, Oscar Hoch și alții recurenta a dovedit că scrisoarea din 15 Martie 1910 emană dela autorul său, fiind scrisă de acesta, prin urmare constatarea Tribunalului că nu s'a dovedit autenticitatea scrisorii este greșită.

Că deasemenea, este greșită deducțiunea că zisa scrisoare n'ar putea modifica testamentul din 8 Februarie 1909, ea neîntrunind condițiunile, formele referitoare la testamente, cerute de legiuitor, întrucât — adogă recurenta — scrisoarea n'are caracter de act mortis causa pentru a fi necesar îndeplinirea formalităților de care s'a vorbit, ci este un simplu act inter-vivos.

Având în vedere că în adevăr, recurenta față de acțiunea ce i s'a intentat de intimat a opus în apărarea sa că Iuliu Csovasy autorul său, prin scrisoarea din 15 Martie 1910 i-a constituit asupra castelului un drept de abitațiune pe toată viața și asupra parcului un drept de uzufruct.

Că Tribunalul, ocupându-se de scrisoarea din 15 Martie 1910, în coroborare cu drepturile martorilor audiați și cu scrisoarea din 10 Iunie 1910, și ținând seamă și de faptul că intimații n'au recunoscut acea scrisoare, stabilește pe bază de apreciere că scrisoarea nu este autentică; primind și ipoteza că această scrisoare ar fi autentică, Tribunalul motivează că ea n'ar putea schimba conținutul testamentului făcut anterior, deoarece nu întrunește formalitățile cerute pentru valabilitatea unui testament.

Că, mai adaugă Tribunalul, dacă scrisoarea emana dela defunct, ea putea constitui cel mult un titlu de drept față de aceasta nu și față de intimați, erezii lui.

Considerând că scrisoarea din 15 Martie 1910, examinată de Tribunal și în ipoteza că ar fi autentică — prin care Iuliu Csovasy lasă în favoarea recurentei dreptul de abitațiune și uzufruct al căror exercițiu începea chiar din momentul constituirii lor — n'are caracterul unui act mortis causa — cum greșit afirmă Tribunalul, și pentru că s'a născut necesitatea redactării lui după formalitățile prescrite pentru testament, prin urmare neconținând o ultimă voință, scrisoarea în chestiune nu putea avea decât însușirea unui act inter-vivos care fără îndoială, putea să modifice o dispoziție testamentară.

Considerând că și cealaltă părere a Tribunalului, că scrisoarea chiar dacă constituia un titlu de drept nu putea fi opusă intimațiilor, ci numai autorului lor, este greșită întrucât în drept este elementar că dreptul și obligațiile lui decujus trec asupra succesorilor săi.

Considerând însă că deși din acest punct de vedere motivarea Tribunalului nesocotește principiile de drept, totuși soluțiunea ce s'a dat se menține pe constatarea de fapt făcută de Tribunal pe temeiul aprecierii suverane a probelor administrate în cauză — al căror cuprins nu rezultă a fi de natură și anume că nu s'a dovedit autenticitatea scrisorii din 15 Martie 1910, pe care intimații n'au recunoscut-o.

Că dar, în asemenea împrejurări și motivul al doilea de casare gășindu-se nefondat, iar motivul al treilea de casare prin care se pune în discuție chestiunea valorificării dreptului de abitațiune, indiferent de întubulare, față de cele mai sus arătate, căzând dela sine, recursul urmează a fi respins.

Apreciind asupra cheltuelilor de judecată cerute în instanță, Inalta Curte le fixează la 6.000 lei. Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul. *Cas. I dec. No. 1419 din 15 Iunie 1928.*

• • •

Amnestie. — Despăgubiri. — Delicte silvice ce cuprinde și materialul Lemnos? (Legea din 29 Ianuarie 1928). Prin amnestie se stinge delictul silvic și despăgubirile rezultate de aci, dar delinquentul nu-i achitat și de plata valorii materialelor lemnoase.

Curtea: Văzând motivul de casare:

1. Exces de putere, violare art. 74 codul silvic

și art. 1 din legea pentru amnestierea delictelor silvice și greșita interpretare a acestei legi.

În art. 74 se prevede că pedeapsa care se aplică infractorului constă din: a) Valoarea materialului lemnos, b) despăgubiri civile, c) pedeapsa cu închisoare.

Prin legea de amnestie se prevede că se amnestiază pedeapsa și despăgubiri civile. Nu se spune nimic despre valoarea materialului. Tribunalul declarând amnestiată în întregime orice pedeapsă, interpretează greșit legea de amnestie, întrucât fiind vorba de o lege excepțională — trebuie aplicată stricto-sensu — neputându-se îngloba și valoarea materialului în despăgubiri civile. Întrucât legea nu dispune nimic asupra lor, urmează că ele nu au fost cuprinse în amnestie și deci în mod greșit Tribunalul a pronunțat amnestia totală.

Având în vedere că prin sentința supusă recursului Tribunalul ca instanță de apel a amnestiat pe delinquent de penalitate aplicată de plata valorii materialelor.

Considerând că prin legea publicată în „Monitorul Oficial” No. 22 din 29 Ianuarie 1928, se declară amnestiate toate infracțiunile la legile silvice — (în afară de excepțiunile prevăzute de art. 2 aceeași lege) numai în ce privește pedeapsa și despăgubirile civile, iar nu și quantumul valorii materialului, care în această materie nu este înglobat în forma despăgubirilor.

Că, astfel fiind, și cum în spață Tribunalul a amnestiat pe delinquent și de plata valorii, urmează că sentința astfel pronunțată este dată cu violare a menționatei legi și prin urmare casabilă.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul. *(Cas. II Dec. Mo. 6901 din 4 Iulie 1928).*

• • •

Spor. — Funcționari judecătorești (Legea din 4 Aprilie 1928). Sporurile ce se acordă funcționarilor judecătorești sunt cele prevăzute în decizia No. 53151/1928, ratificată prin legea din 4 Aprilie 1928. Curtea: Asupra motivului II de recurs:

Violarea art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ, în sensul că ordinul circular atacat nu s'a făcut cu călcarea legii, condiție esențială a procesului în contencios.

Curtea de fond pentru a ajunge la concluzia în drept pe urma căreia a admis acțiunea reclamantului, constată că ordinul atacat este contrar legii promulgată la 2 August 1927, lege care menține expres dispozițiile ordinului No. 46052 din 18 Iunie 1927.

Abstracție făcând de la faptul că, din legea dela 2 August rezultă clar că intențiunea legiuitorului a fost menținerea legii de armonizare numai în ce privește sporurile de leafă cuvenite armatei și magistratilor, iar nu și personalului instanțelor judecătorești, deci invocarea ordinului No. 46052/927 fără restricțiunea intențională, constituie o simplă inadvertență din partea legiuitorului, dar este greșită constatarea Curții de fond, deoarece ordinul a tăca

cu acțiune este datat la 12 Iulie 1927, deci anterior legii din 2 August 1927, din care motiv nu putea fi dat cu călcarea acestei legi, chiar în ipoteza că actul ar putea fi considerat ca fiind un act administrativ de autoritate, ceiace conform celor expuse, nu e cazul.

Considerând, deci, că ordinul atacat a fost dat în baza ordinului circular al Ministerului de finanțe, în executarea acestuia îi lipsește criteriu esențial pentru a putea fi atacat în contencios ilegalitatea.

Având în vedere că art. 2 din legea pentru rectificarea bugetului general al Statului pe exercițiul 1927 și pentru plata sporurilor destinate îmbunătățirii situațiunii materiale a funcționarilor publici, — publicată în „Monitorul Oficial” No. 175 din 10 August 1927, — prevede că dispozițiunile din legea de armonizare a salariilor, trebuie să fie luate numai drept norme pentru stabilirea sporurilor ce se vor da funcționarilor publici;

Considerând că printr'un al doilea alineat, textul articolului de mai sus, completând dispozițiunile cu privire la repartizarea sporurilor, adaugă că totalitatea acestor sporuri se fixează pentru bugetul anului 1927 la suma de 2,000.000.000 lei, care se vor distribui dela 1 Mai 1927, după instrucțiunile ce se vor trimite de Ministerul de finanțe, cu avizul Comisiunii armonizării salariilor și cu aprobarea consiliului de miniștri; că din legea armonizării salariilor, pe care o suspendă în celelalte dispozițiuni ale ei, menține în totul deciziunea Ministerului de Justiție cu No. 46030 din 18 Iunie 1927, publicată în „Monitorul Oficial” cu No. 133 din 19 Iunie 1927, prin care s'a alocat sporul atât magistraților cât și funcționarilor judecătorești;

Considerând că din deciziunea atacată cu recurs și actele aflate la dosar, în speță se constată că Ministerul Justiției prin deciziunea cu No. 53151 din 12 Iulie 1927, interpretând în urma intervenției și instrucțiunilor primite dela Ministerul de finanțe prin adresa No. 176735 din 2 Iulie 1927, aplicațiunea legii din 10 August 1927 cu privire la deciziunea sa anterioară cu No. 46030, a redus în ceiace privește pe funcționarii judecătorești, sporurile prevăzute de această deciziune, motivând că deciziunea 46030/927 privește numai pe magistrați iar nu și pe funcționarii judecătorești, deciziune pe care însă Curtea de Apel prin hotărârea atacată cu recurs a anulat o, ca fiind lipsită de orice bază legală;

Considerând că atât în fața Curții de Apel cât și în instanța de recurs, intimatul prin întâmpinările depuse la dosar, a combătut interpretarea dată de Ministerul de Justiție legii din 10 August 1927, cu privire la sfera de aplicațiune a deciziunii cu No. 46030/927, susținând că această interpretare este

contrară dispozițiunilor art. 2 din menționata lege al cărui text, este categoric în sensul că sporurile acordate magistraților trebuie să extindă și asupra funcționarilor judecătorești; extindere contestată azi de Ministerul de Justiție prin motivul de casare formulat;

Considerând însă că prin legea din 4 Aprilie 1928 votată în „Monitorul Oficial” din 8 Mai 1928, votată posterior legii din 10 August 1927, legiuitorul tocmai pentru a curma orice dubiu asupra interpretării ce trebuie dată art. 2 din legea din 10 August 1927 cu privire la normele distribuirii sporurilor din creditul de 2,000.000.000 lei afectat în acest scop, printr'un articol unic a clarificat sensul și cuprinsul deciziunii cu No. 46030/927 din legea din 10 August 1927, arătând în mod expres că numărul acestei deciziuni se rectifică cu numărul deciziunii 53151 din 12 Iulie 1927, prin care Ministerul de Justiție a hotărât reducerea sporurilor alocate numai pentru funcționarii judecătorești;

Că în asemenea condițiuni, întrucât Curtea de Apel numai prin exces de putere a putut dar anula și declara ca fără nici o bază legală, deciziunea prin care Ministerul de Justiție a dispus reducerea sporurilor funcționarilor judecătorești, motivul de casare este fondat iar recursul câtă o fi admis, urmând ca în fond să se decidă respingerea acțiunii intentată de intimatul reclamant, fără a se mai discuta și primul motiv, la care de altfel recurentul a și renunțat;

Pentru aceste motive Curtea admite recursul.
(Cas. III. Dec. No. 669 din 15 Iunie 1928).

• • •

Contencios administrativ. Decizie dată de o jurisdicție administrativă. Poate fi atacată cu acțiune în contencios? (Art. 1 și 2 din legea contenciosului administrativ). Când o decizie a unei autorități este dată nu în calitatea sa de autoritate administrativă, pronunțându-se în ultima instanță asupra unei chestiuni dedusă în judecata ei, hotărârea sa este definitivă și executorie, ne fiind susceptibilă de calea acțiunii în contencios. Curtea: Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că recurentul H. D. chemând în judecată contencioasă în fața Curții de Apel Oradea Mare S. II-a pe intimații Ministerului de Interne și prefectura județului Satu-Mare pentru a fi obligați la plata unei pensii lunare de 4833 lei dela 30 Septembrie 1926 începând, plus 402.500 lei pensie restantă, Curtea de Apel prin decizia supusă recursului de față a respins ca inadmisibilă acțiunea în contencios;

Că pentru a decide astfel Curtea de Apel constată că recurentul în 1925 cerând prefecturii județului Satu-Mare stabilirea pensiei în sarcina fondului de pensii al notarilor comunali din județul Satu-Mare, prefectura prin decizia No. 1344/925 a respins cererea recurentului; se făcându-se apel către recurent contra acestei decizii Ministerului de Interne ca instanță de apel a respins ca nefondat apelul, confir-

mând în totul hotărîrea prefecturei și intrucât — zice Curtea — decizia Ministerului de interne este dată de această autoritate, lucrând ca o jurisdicțiune administrativă de ultima instanță, hotărîrea sa este definitivă, nefiind susceptibilă de calea acțiunii în contencios;

Având în vedere că prin motivele de casare recurentului pretinde că decizia Curții de Apel este dată cu violarea art. 1 și 2 din legea contenciosului administrativ, susținând că în conformitate cu aceste articole calea acțiunii în contencios este deschisă chiar și în contra hotărîrilor date de autoritatea de jurisdicțiune de administrativă în ultima instanță, cari hotărîri nu mai sunt susceptibile de nici o cale de atac pe calea administrativă, ci numai pe calea acțiunii în contencios;

Considerând că atunci când legiuitorul prin art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ, dă ori cui dreptul pentru a se adresa cu cererea în contencios Curților de Apel ca instanțe de contencios administrativ, prevedea ca o asemenea cerere nu poate fi făcută decât în contra actelor administrative de autoritate, sub cari sunt a se înțelege actele pe cari puterea publică le îndeplinește exercitând funcțiunea ei în numele interesului general de ordine și asistență, ordonând sau interzicând ceva administrațiilor;

Că ținând seamă de acest principiu și intrucât în speșă este constant că la darea deciziei atacate cu acțiunea în contencios, prin care s'a respins apelul recurentului, Ministerul de interne nu se comportă ca o autoritate administrativă, în care caz hotărîrea sa ar putea întruni elementele constitutive ale unui act administrativ de autoritate, ci comportându-se ca autoritate de jurisdicțiune administrativă, în care calitate propunându-se în ultim gard asupra unui apel dedus în judecata lui, fără a fi vorba și discuție de existența dreptului la pensie în sine, hotărîrea sa este desăvârșită și executorie, nefiind susceptibilă de calea acțiunii în contencios;

Că prin urmare și fără a viola art. 1 și 2 din legea contenciosului Curtea de Apel a respins acțiunea în contencios ca inadmisibilă și deci motivele relative la citatele articole fiind neîntemeiate, recursul urmează a se respinge, fără să mai prezinte interes examinarea celorlalte obiecțiuni ale recursului.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul.
(Cas. II. No. 791 din 21 Septembrie 1928.)

Constructor de rea credință. Soț și soție se aplică dispozițiile art. 418 c. c. Ardeal? Soțul care construște pe locul celui-lalt soț este un constructor de rea credință, căruia nu i se poate aplica regula dândurii proprietății terenului, ci are numai dreptul la desdănnare.

Curtea. Asupra cererii de revizuire făcută de N. Câmpeanu în contra sentinței Nr. C. I. 334/923 a Curții de Apel Cluj.

Având în vedere că din hotărîrea atacată cu prezenta cerere de revizuire rezultă că reclamanta Maria Ciumbrudeanu a chemat în judecată pe pârâtul, azi recurent, N. Câmpeanu pentru a fi obligat să-i predea în posesiune; curtea, casa, grajdul, șura

și jumătate din intravilanul cuprins în c. f. Nr. A. 117, 118 Alba Iulia și să-i plătească cu începere dela 1920 câte 2500 lei folos detras.

Că această acțiune a fost admisă de Tribunalul Alba Iulia, în afară de venitul anual, iar Curtea de Apel a confirmat sentința primei instanțe.

Având în vedere că pentru a hotărî astfel instanțele de fond constată în fapt următoarele: din extrasul legalizat de pe c. f. rezultă că reclamanta este proprietară funduară exclusivă a imobilului litigios; la 3—4 ani după ce s'a căsătorit cu pârâtul, părțile în proces au convenit ca pârâtul să clădească pe imobilul litigios o casă, iar reclamanta să intabuleze dreptul de proprietate asupra acestui imobil, în jumătate pe numele bărbatului ei, pârâtul de azi; că contribuția în bani a pârâtului a fost de circa 1800 cor.; că însă intrucât acea învoială n'a fost încheiată prin act notarial, fiind intervenită între soți, ea nu este valabilă; că în schimbul contribuțiunii în numerar făcută de pârât reclamanta a renunțat la venitul detras de câte 2500 lei anual; că așa fiind pârâtul nu poate cere de cât valoarea investită în construcție, însă intrucât n'a făcut acțiune reconvențională nu i se poate acorda nici această valoare.

Având în vedere că prin motivele de casare se susține de recurent că motivele din sentința instanței de apel sunt greșite, fiind greșită baza principială pe care se bazează, deoarece este greșită susținerea Curții de Apel că între soț și soție nu se poate aplica norma din ultima propoziție a par. 418 c. c. a. și că speșă de față n'ar intra în ipoteză prevăzută de ultimul alineat al par. 418 c. c. a. pentru că ar exista numai atunci când clăditorul neștiind că fondul e străin construște fără consimțământ, iar proprietarul având cunoștință de construire nu se opune deoarece chiar dacă nu se admite principial că prin edificare a câștigat și proprietatea solului, totuși pârâtul la data edificării fiind soțul reclamantei, nici reclamanta nu poate prelinde proprietatea clădirii edificate pe locul ei, astfel că în speșă s'a constituit o comunitate de avere a cărei valorificare nu se poate face prin o acțiune pentru recunoașterea dreptului de proprietate și predare în posesie.

Având în vedere în adevăr, potrivit ultimului alineat din par. 418 c. c. a. dacă proprietarul fondului a avut cunoștință de construirea clădirii și nu a oprit lucrarea constructorului de bună credință, pentru teren nu poate să ceară decât valoarea obișnuită a solului.

Considerând că recurentul numai atunci ar fi putut prelinde pe baza ultimului alineat al par. 418 c. c. a. proprietatea solului, dacă ar fi fost de bună credință.

Că, însă, intrucât pârâtul recurent știa că con-

struște pe un teren care nu era al său el era de rea credință.

Că reaua sa credință recurentul a putut să o înlătore prin învoiala cu reclamanta, însă acea învoială nefiind făcută în formă autentică, între soții ea era nevalabilă și deci ca atare recurentul este a se considera ca fiind de rea credință și în acest caz nu i se poate aplica ultimul alineat al par. 418, ci primul alineat conform căruia proprietatea clădirii o dobândește proprietarul solului, adică reclamanta, și deci bine și legal au procedat instanțele de fond când au admis acțiunea, astfel că motivele de casare fiind neintemeiate revizuirea are a fi respinsă.

Pentru aceste motive Curtea respinge cererea de revizuire. (Cas. I. Dec. No. 1421 din 16 Iunie 1928).

Recenzie. Judecătorul minorilor infractori

Un magistrat modest și harnic, — unul dintre cei mai distinși pe cari i-a asimilat stăpânirea română — dl. Carol Nesselrode, publică o nouă lucrare juridică. Domnia-sa după ce a prezidat una din sedriile orfanale ardeleni, a ocupat mult timp funcțiunea de judecător al infractorilor minori, astfel că a avut prilejul a se specializa în toate problemele privitoare la minorii ce ajung în fața justiției. Nu s'a mărginit însă e-și îndeplini conștiințios misiunea, ci cercetând cu deamănuntul textele legilor, doctrina și jurisprudența, a dat la iveală în limba română, pe care a ajuns să o stăpânească suficient, traduceri ori studii valoroase și utile.

După „Procedura tutelară în Transilvania“, care este un manual complet al tuturor legilor privitoare la tutelă și curatelă, colegul nostru publică de astădată o broșură intitulată „Legea pentru instanța adolescenților“¹. Desigur că titlul lucrării nu este bine ales, căci nu ne lămurește despre care instanță și despre ce adolescenți e vorba; dar conținutul ei ne compensează îndeajuns de această mică omisiune.

Prima parte cuprinde traducerea legii ungare a VII-a din anul 1913 privitoare la instanța de judecată a infractorilor minori, precum și regulamentul punerii în aplicare a acestei legi. Spre deosebire de celelalte traduceri apărute în limba română, autorul a crezut mai nemerit a folosi expresia — neobișnuită în terminologia juridică actuală — de „adolescenți“, deoarece legea menționată se ocupă numai de minorii în vârstă de la 12 până la 18 ani.

Partea originală a lucrării este de un egal interes doctrinar și practic. În capitolul destinat teoriei, autorul expune principiile științifice pe baza cărora s'a înființat instituția modernă a tribunalelor pentru minori. După ce arată evoluția reformei în Statele

Unite ale Americii, de unde a pornit la finele veacului trecut lupta împotriva criminalității minorilor, dă face c scurtă analiză a legii maghiare și termină stărind asupra necesității de a se păstra în legislația noastră unificată concepțiile noi și salutare ce se aplică astăzi în toate țările civilizate. Referindu-se la villoarea legiferare, dă se ajunge (pag. 59) la concluzia ce am preconizat în studiul nostru asupra „Minorității“ și anume de a se întruni în persoana aceluiaș judecător, unic, specializat și permanent, deslegarea tuturor afacerilor civile și penale privitoare pe minori.

În ultima și cea mai interesată parte a lucrării, autorul înfățișează rezultatele practice ale legii pe care a aplicat-o timp de patru ani la Tribunalul Bihor ca judecător al infractorilor minori. Ele se învederează din rapoartele făcute potrivit regulamentului către Ministerul de Justiție, din circulările ce a dat în calitate sa oficială, precum și din tabelele statistice ce a alcătuit pentru întreg răstimpul decând instanța minorilor funcționează pe lângă acel tribunal (pe anii 1914—1928).

Din toate acestea se poate vedea că îndeplinindu-și greaua însărcinarea judecătorească, magistratul nu se mulțumea numai să expedieze afacerile curente și să redacteze hotărâri în cari... „starea faptică“ să fie cât mai dezvoltată. El a urmat întocmai spiritul legii, care n'a conceput ca judecătorul minorilor să facă birocrație și să se mărginească la stricta aplicare a paragrafelor, ci să fie un părinte înțelegător și bun, sever la nevoie, cunoscător de săvârșit al criminalității minorilor și pătruns de rolul social important pe care trebuie să-l îplinească.

Asfel magistratul a dezvoltat pe lângă funcțiunea sa obișnuită o activitate prin care urmarea aceleș scop convergent: ocrotirea și educația minorilor abandonati moralmente sau expruși depravării, precum și scăderea treptată a micii criminalități. După cum reese din rapoartele anuale ce a înaintat Ministerului Justiției, dă se a luat contact cu autoritățile administrative și cu societățile de binefacere și de patronaj ale orașului, a intervenit direct ori de câte ori trebuiau aplicate dispozițiile legale privitoare pe minori, a inspectat azilele, a controlat personal rezultatul razilor polițienești făcute din propria sa inițiativă etc.

Această lăudabilă activitate n'a fost bineînțeles lipsită de fricțiuni și neplăceri, căci oricât ne-am socoti de civilizați, suntem încă departe de a înțelege noile tendințe umanitare. Dealtfel întotdeauna ideile noi au pătruns cu greutate în spiritul masselor și rareori s'a întâmplat să nu se pună piedeci în calea omului de bine. Și astfel magistratul nostru n'a avut parte de concursul tocmai al acelor cari

¹) Oradea 1928. Tip. Diecezană, 86 pag.

se cuvenia mai mult, să l prrijinească. Să trecem însă peste aceste constatări dureroase...

Ni se va obiecta că amănuntele de mai sus nu sunt decât expunerea unei acivității individuale, cu orizont restrâns fără interes principal, fără învățăminte...

Evident că dacă toți judecătorii minorilor și-ar da osteneală să strângă datele statistice și să facă cunoscute în cercuri mai largi rezultatele experienței lor, deducțiunile teoretice s'ar putea ușor verifica, ar fi mai exacte și deci strict științifice. Cum însă dela celelalte instanțe Transilvănene asemenea date experimentale lipsesc, suntem nevoiți a cerceta numai pe cele prezentate de autor, din cari totuși se pot scoate concluzii importante de interes general.

Inregistrăm astfel următoarele deducții. Legea ungară a infractorilor minori nu are numai o valoare pur teoretică, ci este perfect aplicabilă în practică, iar când se ține seamă de spiritul ce o călăuzește, poate da rezultate excelente. Ea este cu atât mai eficace, cu cât judecătorul este secundat mai de aproape de acivitatea unei societăți de patronaj, cum este aceea înființată în anul 1525 la Oradea. Dintre toate măsurile prescrise de lege, cea care dă rezultatele cele mai bune este „eliberarea pentru încercare” pe timp determinat. Dinpotrivă pedeapsa muștrării este de cel mai neînsemnat efect. Din numărul total al împričinașilor minori, se iau măsuri severe (închisoare, educație corectivă) numai pentru un procent foarte redus, care în marea lui majoritate este compus din recidiviști. Din numărul fetelor între 13 și 18 ani cari trec pe la tribunalul minorilor, cele cari se îndeletnicesc cu prostituția clandestină dau un procent extrem de ridicat (98%). Dacă judecătorul aplică principiile legii și nu își socotește misiunea terminată odată cu pronunțarea hotărârei, ci se interesează și după aceasta de soarta tinerilor săi împričinași, el poate ajunge adesea la îndreptarea lor pe calea bună²⁾. Însfârșit, dacă se pune stăruința și suflet, se poate atinge rezultatul suprem urmărit de lege și anume acela ca *criminalitatea minorilor să fie mereu în continuă scădere*. În această privință cifrele vorbesc dela sine. Astfel la Tribunalul Bihor în primii anii de aplicare a legii (1916—1918) numărul minorilor împričinași era între 1766 și 1488 pe an, în anul 1920 a fost numai de 594, în anul 1926 numai de 365, iar în anul 1927 numai 359 minori. Ce mulțumire mai mare decât aceasta poate avea un magistrat care, înfruntând toate greutățile, lucrează cu insuficiență pentru binele obșlesc?

²⁾ Astfel autorul ocupându-se de miorii condamnați la educația corectivă, a reușit să schimbe pedeapsa a 18 din ei, eliberându-i „pentru încercare”, fiindcă au dat dovezi de bună purtare.

Prin urmare, mulumită unei legi bune și unui judecător conștiincios, experiența poate reuși; și aceasta chiar în țara această lipsită de institute de corecție, de azile suficiente sau cel puțin de o organizație temeinică a asistenței sociale.

• • •

Adânc convins de superioritatea legislației ardelene privitoare la infractorii minori, ne-am îngăduit încă de mult timp să atragem asupra ei atenția juriștilor noștri („Minoritatea”, p. 95—131). Nu pierdem nici acest prilej pentru a o repeta.

Atât „novela penală” (legea XXXVI : 1908) cât și legea infractorilor minori (legea VII : 1913), au fost studiate de juriștii unguri vreme îndelungată. Ei au isbit să înzestreze țara lor cu două legi cari în ce privește fondul sunt la adăpost de critică, fiind întemeiate pe concepții rigurose științifice și prelucrate după cele mai moderne legi străine. Nu este necesar să fii un admirator al legislației maghiare pentru a recunoaște în mod obiectiv, că dacă legislii maghiari se pot în adevăr mândi cu ceva, o pot face negreșit cu legile lor penale asupra minorilor.

Ar fi deci rațional ca toate dispozițiile bune din aceste legi să fie introduse în viațoarea noastră legiuire penală, cu atât mai mult cu cât ele sunt astăzi în vigoare în Transilvania. Cu toate acestea, Ministerul justiției a publicat în anul 1913 un anteproiect „al legii pentru represiunea (!) minorilor infractori” care, deși înlocmit de un profesor universitar, era după cum am dovedit pe larg cu alt prilej (loco cit.), în vădită și regretabilă inferioritate față de legile ardelene. După cât se pare autorul anteproiectului nu cunoștea legiuirea erdeleană, căci în loc de a și însuși normele ei bune adopta, în afară de propriile sale inovații, soluțiunile cele mai discutabile din legile străine.

Din fericire noul proiect al codului penal din anul acesta a abandonat anteproiectul din 1923, „inspirându-se, după cum mărturisește expunerea de motive, — mai ales de principiile legii transilvănene legislație modernă și completă prin care se consacra cele mai noi concepții penale”. O soluție mai cuminte nici nu era cu putință.

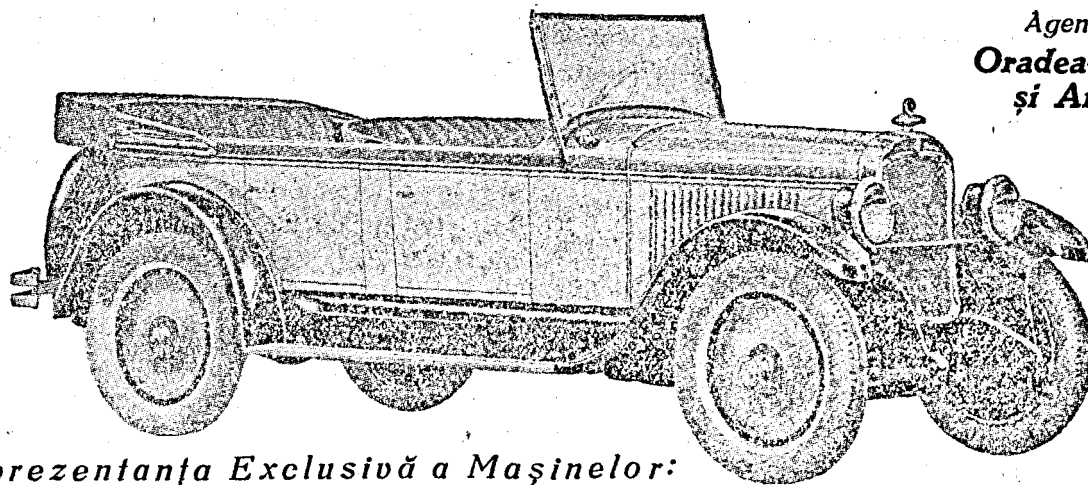
Totuși actualul proiect mai cuprinde încă unele erori moștenite dela anteproiectul inițial, cari dacă s'ar strecura în noul cod penal n'er constitui față de legiuirea ardeleană decât o *reformatio in pejus*.

Cum pășim de abia în al doilea deceniu dela Unire și cum nu este exclus să mai apară și alte proiecte oficiale, nădăjduim că până la sfârșit vom scăpa și de erorile de care vorbim, pe cari ne-am făcut datoria a le semnala la timp.

George P. Docan

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

in permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

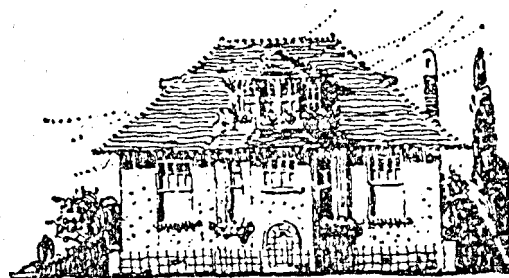
TELEFON:
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.